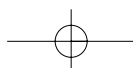
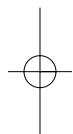
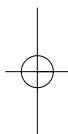
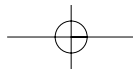


Inicijativa Buldožer

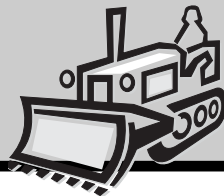
50 gospodarskih reformi za 150 dana



**Vaš vodič kroz gospodarske reforme
ili kako sve veći broj bh. poduzetnika
mijenja poslovno okruženje svoje zemlje**



Sadržaj



Predgovor visokog predstavnika Paddy Ashdowna

Pismo našim organima vlasti od predstavnika domaćih poduzetnika u komisiji "Buldožer"

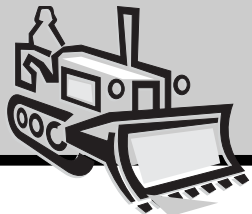
Uklanjanje prepreka za otvaranje radnih mjesta

50 reformi predloženih od strane komisije "Buldožer"

Maxove avanture

Kako nastaviti lobiranje i uspostaviti funkcionalan odnos sa izabranim predstavnicima?

Obrazac komisije "Buldožer" za iskazivanje zapreka u poslovanju



Predgovor

Poštovani prijatelji,

Veliko mi je zadovoljstvo predstaviti vam rad povjerenstva "Buldožer".

Nekada sam i ja radio u privatnome sektoru, pa stoga znam što to znači. Svakoga se mjeseca pitate: "Hoće li stići narudžbe? Hoće li klijenti biti zadovoljni? Hoću li moći platiti račune?" Mjesec za mjesecom radite i ulažete napore dok jednoga dana ne shvatite da, ustvari, stvarate nešto što je vrijedno uloženoga truda.

Ne nešto što je vrijedno samo za vas, nego i za druge. Dokaz za to leži u činjenici da privatni sektor učvršćuje temelje društva. To dugoročno znači radna mjesta za mnoge. To znači sredstva od poreza koja će biti korištena za pružanje dragocjenih usluga svim građanima. To znači više izvoza, što osigurava održivost zemlje na svjetskome tržištu, a posebice u Europi.

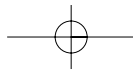
Stoga, kada su poduzetnici iz BiH izrazili želju da urade nešto s ciljem poboljšanja uvjeta u kojima posluju njihove tvrtke, sa zadovoljstvom sam odgovorio na njihov poziv i pomogao da se uspostavi povjerenstvo "Buldožer".

Sada povjerenstvo "Buldožer" samo funkcionira. To nije povjerenstvo međunarodne zajednice. OHR i organizacije kao što su MMF, Svjetska banka, USAID i Europska komisija bile su uključene samo kako bi osigurale da reforme, koje su prezentirali domaći poduzetnici, ne umanjuju sigurnosne standarde, da zadovoljavaju međunarodne norme, te da ne protuslove uvjetima iz sporazuma zaključenih između BiH i drugih država.

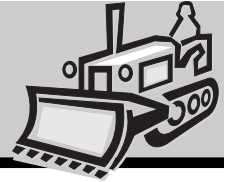
Koliko mi je poznato, nijedna država do sada nije pokušala poduzeti ovako ambicioznu i detaljnu akciju kao što je to učinilo povjerenstvo "Buldožer" - proglasiti 50 gospodarskih reformi u 150 dana. Svaka tri dana jedna reforma!

Ovo je izuzetna inicijativa kojoj ja bezrezervno odajem priznanje. Odajem priznanje i političkom čelništvu BiH, koje je do sada imalo vrlo pozitivan pristup reformama predloženima od strane povjerenstva "Buldožer". Siguran sam da ovo predstavlja samo početak nove vrste dijaloga između političara i poduzetnika - dijaloga od kojega će koristi imati svaki građanin ove zemlje i koji će svima osigurati održivu i bolju budućnost.

Paddy Ashdown



Pismo našim organima vlasti



Poštovani izabrani predstavnici,

Dana 12. studenoga protekle godine formirali smo povjerenstvo "Buldožer" s dva cilja:

1. Da u roku od 150 dana bude doneseno 50 reformi.
2. Da s vama, našim političkim zastupnicima, uspostavimo dugoročni dijalog, što bi nam omogućilo da postignemo pozitivne promjene u poslovnome ozračju BiH.

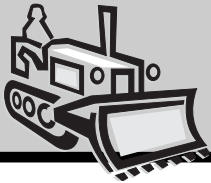
Povjerenstvo je obradilo prijedloge koje je primilo od stotine gospodarstvenika iz cijele BiH. Održalo je mnoge javne skupove u cijeloj zemlji. Kao opći zaključak svih rasprava pojavljivala se činjenica da problemi s kojima se suočavaju bh. gospodarstvenici zapravo proizlaze iz zakona, umjesto da zakonima budu riješeni. U nekim su slučajevima zakoni općenito korisni, ali sadržavaju klauzule koje su kontraproduktivne. U drugim su slučajevima zakone izradile osobe koje ne poznaju tržišno gospodarstvo te takvi zakoni sadržavaju temeljne propuste. Krajnji je rezultat to da neki zakoni otežavaju umjesto da olakšavaju poslovanje u BiH; takvi zakoni obeshrabruju ulagače; uništavaju mogućnost upošljavanja.

Tijekom proteklih 110 dana, povjerenstvo "Buldožer" je analiziralo ove zakonske propise koji onemogućuju upošljavanje i izradilo je 50 konkretnih preporuka za izmjene zakona.

Mi nismo jednostavno sastavili popis zakona koji se ne sviđaju gospodarstvenicima, ili popis propisa za koje gospodarstvenici smatraju da ih je teško ispoštovati. Svaka od ovih 50 preporuka je pažljivo izanalizirana. Nijedna od 50 preporuka s konačnoga popisa ne sadržava izmjene zakona koje bi umanjile sigurnosne standarde ili kontrolu krajnjega proizvoda, odnosno degradirale osnovne uvjete koje gospodarstvenici moraju ispuniti kako bi bili poštteni i odgovorni pripadnici poslovne zajednice.

Provedba ovih 50 promjena u državnim, entitetskim, županijskim i općinskim zakonima će ukloniti besmislene birokratske prepreke za poslovanje u Bosni i Hercegovini.

Mi, gospodarstvenici, predlažemo konstruktivne mjere u cilju poboljšanja poslovnoga ozračja u BiH kako bismo mogli privući više investicija i otvarati nova radna mjesta.



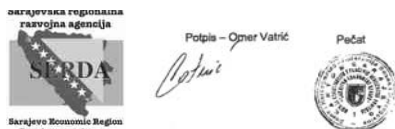
Pismo komisije "Buldožer" našim organima vlasti

Vjerujemo da se poslovno ozračje u BiH može poboljšati u znatnoj mjeri kao i da možemo znatno popraviti šansu za upošljavanje - ukoliko vi poduzmete mjere po ovim preporukama. Nema nikakvoga razloga da to ne uradite, a mnogo je razloga u prilog tome.

Hvala,

Povjerenstvo "Buldožer"

SERDA Sarajevska regionalna razvojna agencija



RAIFFEISEN BANK



BIH Women Economic Network
Bosanskohercegovačka ženska ekonomska mreža



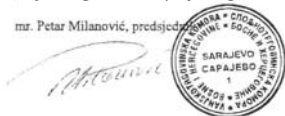
FIPA - Agencija za unapređenje inostranih investicija u BiH



RDA Tuzla - Razvojna Asocijacija



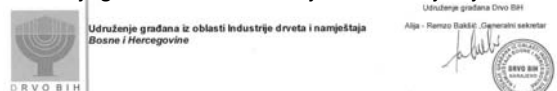
Foreign Trade Chamber of Bosnia and Herzegovina -
Vanjskotrgovinska/spoljnotrgovinska komora Bosne i Hercegovine



FIA Inostrana agencija za ulaganje



DRVO - BiH- Independent Wood Association
Udruženje građana iz oblasti Industrije drveta i namještaja BiH



RABD - Razvojna agencija Brčko Distrikta



AMFI - Agencija za mikrofinansiranje



REZ - Razvojno Ekonomska Zajednica



BLERDA Banja Luka - Banjaluka
agencija za regionalni razvoj



Corporate Governance Forum - Forum za korporativno upravljanje

Forum za korporativno upravljanje
Dijalog i partnerstvo javnog i privatnog sektora za unapređenje poslovnog okruženja u Bosni i Hercegovini



Association of Employers of FBiH - udruženje poslodavaca
u Federaciji BiH



TALDI Tuzlanska agencija za lokalne razvojne inicijative



BiH State Tourism Promotion Board - Turistička zajednica Federacije BiH



State PRSP
Program strategije za smanjenje siromaštva



HVB Bank



PROHUM - UDRUŽENJE HRVATSKIH PRIVATNIH PROIZVOĐAČA



LRC



Am Cham - Američka trgovačka komora u BiH



50 Buldožer reformi



Poduzeće:

- R01 Usklađivanje minimuma potrebnoga osnivačkoga kapitala u društvima sa ograničenom odgovornošću
- R02 Ukidanje dvostrukoga oporezivanja dobiti poduzeća
- R03 Preispitivanje kontraproduktivnih izmjena i dopuna Zakona o privatizaciji državnoga kapitala RS
- R04 Uklanjanje zapreka ulaganju putem reforme Zakona o gospodarskim društvima Federacije BiH
- R05 Pojašnjenje uslova za obnašanja funkcije glavnoga revizora u RS
- R06 Ukidanje obvezne naknade za izgradnju skloništa u Federaciji BiH
- R07 Ukidanje obvezne naknade za izgradnju skloništa u RS
- R08 Razbijanje monopola Republičke uprave za geodeziju i imovinsko-pravne poslove RS
- R09 Olakšavanje rada odvjetničkih tvrtki putem izmjene i dopune Zakona o odvjetništvu Federacije BiH
- R010 Pojednostavljenje procesa izdavanja "bar kodova" izdavačkim poduzećima

Okoliš i šumarstvo:

- R011 Ukidanje dvostrukog oporezivanja prihoda u šumarstvu u Federaciji BiH
- R012 Uvođenje novih standarda za vodu na državnoj razini
- R013 Zaštita stabala voćkarica i orahovoga drveta
- R014 Promocija reciklaže i zaštite okoliša

Turizam:

- R015 Racionaliziranje članarine turističkih poduzeća i boravišne pristojbe u FBiH
- R016 Pобољшanje mehanizama turističke i ugostiteljske inspekcije u FBiH
- R017 Ublažavanje viznoga režima za ulazak u BiH stranim državljanima iz nekoliko zemalja Središnje Europe
- R018 Pобољшanje turizma ućlanjenjem BiH u program InterRail Pass

Tržište rada:

- R019 Olakšavanje poslovanja obrtničkih poduzeća u RS i smanjenje birokratskih procedura kroz izmjene Zakona o obrtničko poduzetničkoj djelatnosti
- R020 Izmjene odredaba o pripravičkom i volonterskom radu u cijeloj državi
- R021 Usklađivanje preduvjeta za polaganje pravosudnoga ispita u cijeloj BiH kako bi se osigurao jednak pristup tržištu
- R022 Usklađivanje uvjeta za registraciju djelatnosti tvrtke

Trgovina:

- R023 Principi prebacivanja mjesta ubiranja poreza na promet
- R024 Olakšavanje izvoza lijekova iz BiH
- R025 Smanjenje izvoznih troškova i kašnjenja vezano za fitosanitarni certifikat prema Direktivi EU 2000/29/EC
- R026 Rad slobodnih zona u skladu sa Zakonom o slobodnim zonama u BiH
- R027 Usklađivanje mehanizama za kupoprodaju vozila u cijeloj BiH

Registracija:

- R028 Uklanjanje obveze registriranja predstavništva inozemnih poduzeća u oba entiteta
- R029 Pojednostavljenje postupka registracije izravnih inozemnih ulaganja u FBiH
- R030 Pojednostavljenje postupka registracije izravnih inozemnih ulaganja u RS
- R031 Omogućavanje brisanja poduzeća iz sudskoga registra u FBiH
- R032 Omogućavanje brisanja poduzeća iz sudskoga registra u RS
- R033 Omogućavanje brisanja poduzeća iz sudskoga registra u Brčko Distriktu

Komore:

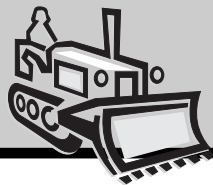
- R034 Transformirati članstvo u komorama u FBiH iz obaveznoga u dragovoljno
- R035 Transformirati članstvo u komorama u RS iz obaveznoga u dragovoljno
- R036 Pomoći obiteljskim poduzećima ukidanjem obaveznog članstva u Obrtničkoj komori FBiH
- R037 Pomoći obiteljskim poduzećima ukidanjem obaveznog članstva u Obrtničkoj komori RS
- R038 Izmijeniti članstvo u županijskim gospodarskim komorama iz obaveznog u dragovoljno članstvo

Financije:

- R039 Značenje pojma "kapital" u zakonima i praksi Federacije BiH
- R040 Omogućavanje prvobitne upotrebe mjenica u FBiH
- R041 Pojednostavljenje postupka sazivanja skupština banaka u FBiH
- R042 Izvršenje potraživanja po bankovnim računima
- R043 Olakšavanje prenosivosti kolaterala
- R044 Skraćivanje postupka za povećanje kapitala banaka

Prijevoz:

- R045 Liberaliziranje autobusnoga reda vožnje u Federaciji BiH
- R046 Ukidanje pravila o reciprocitetu u međuentitetskom prijevozu
- R047 Liberalizacija propisa o međuentitetskomu prometu s ciljem unaprijeđenja povratka prognanika tj. prijevoza povratnika
- R048 Olakšavanje procesa dobijanja CEMT dozvola za teretna vozila
- R049 Racionaliziranje propisa za izvanredni prijevoz tereta u FBiH
- R050 Nelojalna konkurencija zbog transportnih pristojbi za izvangabaritni prijevoz u RS prema poduzećima iz Federacije BiH



Uklanjanje zapreka za otvaranje novih radnih mjesta

Živimo u svijetu u kojemu je

- ⇒ ekonomska konkurencija sve jača.
- ⇒ prosperitet ključ političke stabilnosti.
- ⇒ moguće priskrbiti sigurnost za našu djecu samo izgradnjom fleksibilnoga modernog gospodarstva.



Samo je jedna mogućnost otvorena: Moramo uraditi neke stvari koje naši susjedi već rade, ali ih mi moramo uraditi bolje.

Ulagač koji traži radnu snagu i prirodne resurse po konkurentnim cijenama, može ih naći u mnogim zemljama. Neke od susjednih zemalja - konkurenata Bosne i Hercegovine, u nastojanjima da privuku strani kapital - već su se pridružile Europskoj Uniji. Druge su na putu da vrlo brzo postanu njezinim članicama. Ove se zemlje pridružuju klubu bogatih zemalja - što povećava njihove izgleda da dobiju sve više i više investicija.

Što može ponuditi Bosna i Hercegovina? Konkurentna cijena radne snage nije dostatna. Samo izobilje prirodnih resursa neće privući strane investitore, kao ni zahrđali industrijski kompleksi koji su nekada bili vodeći u svijetu.

Imamo talent...

Imamo sve što je potrebno za uspjeh...

MAKSOVE AVANTURE

ZDRAVO, JA SAM MAKŠ, I NEKAD SU MI SE SMIJALI KAD SAM GOVORIO DA HOĆU POKRENUTI VLASTITI BIZNIS.



"OVO JE BIH I NIKAD OVDJE NEĆES USPJETI" GOVORILI SU MI. NAKON STO PROCITATE MOJU PRIČU, PROSUDITE SAMI...



SVE JE POČELO JEDNE VEČERI KAD SAM ISAO NA PROBU BENDA.



Uklanjanje zapreka za otvaranje novih radnih mjesta



Može li itko slijediti ove smjernice? S ovim se suočavaju investitori u BiH.

Nisu građani BiH ti koji prave propuste - propusti su u poslovnome ozračju BiH.

Poslovno je ozračje prva stvar koju potencijalni ulagač razmatra. Dobro poslovno ozračje donosi investicije. Investicije podrazumijevaju otvaranje novih radnih mjesta. Kako stvari sada stoje, poslovno ozračje u BiH ne donosi ništa.

Trebali bismo pozdraviti svakog onoga tko želi ulagati - bilo da je iz zemlje ili inozemstva - jer ako pozdravimo investiciju, pozdravljamo i nova radna mjesta.

Međutim, investitore koji žele pokrenuti posao ovdje dočekuje izazov kontradiktornih pravila i besmislene birokracije.

Jesu li proveli neophodne promjene? Ne, nisu.

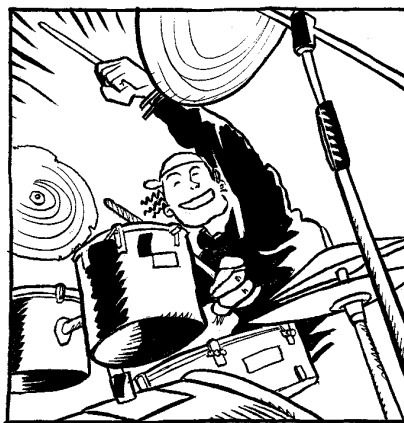


Pozitivne će promjene u zakonima osloboditi poslovne potencijale.

Koliko dugo može trajati ovo inertno stanje?

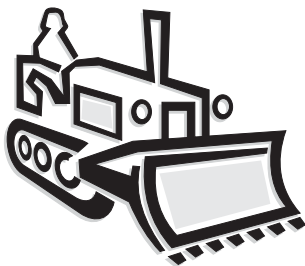
Ukoliko žele da nešto bude postignuto građani moraju preuzeti inicijativu - ukoliko oni ne preuzmu inicijativu, budućnost će ove zemlje biti izgubljena.

MAKSOVE AVANTURE





Uklanjanje zapreka za otvaranje novih radnih mjesta



Povjerenstvo "Buldožer" je energičan odgovor na inerciju

Potrebno nam je radno partnerstvo s političarima

Iz toga smo razloga 12. studenoga 2002. godine oformili povjerenstvo "Buldožer". Cilj je bio uspostavljanje radnoga partnerstva s političarima. Mi, gospodarstvenici iz BiH, želimo biti u većoj mjeri uključeni u proces reformi, zato što smatramo da su dobroj vladi potrebne ideje i mišljenja ljudi koji zapravo vode neki posao, ukoliko želi donijeti učinkovite zakone kojima se uređuje poslovni sektor.

Uz pomoć Visokoga predstavnika Paddy Ashdowna održali smo sastanke s gospodarstvenicima u cijeloj zemlji i od preko 500 tvrtki smo dobili mišljenja i ideje u vezi s reformama, za koje smatraju da mogu promijeniti gospodarsko ozračje u BiH.

Krenuli smo u nakani da postignemo nešto što još nikad nitko nije postigao:



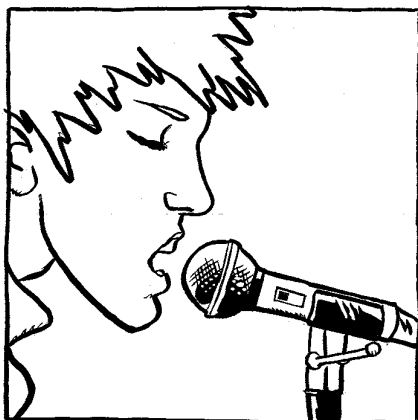
50 gospodarskih reformi za 150 dana.

Dobili smo oko 250 prijedloga

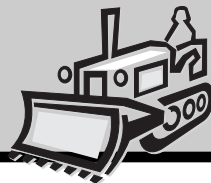
Kako smo pristupili ovome projektu? Najprije smo zatražili od gospodarskih subjekata da nam navedu svoje probleme. Čuli smo mnogo općih pritužbi: gospodarstvo je slabo, kamatne stope su previsoke, siva je ekonomija prisutna u svim segmentima, radnici nisu adekvatno kvalificirani. Naravno, utvrđivanje problema je besmisleno ukoliko ne ponudite rješenja.

Gospodarstvenici koji su se uključili u proces ubrzo su počeli definirati zakonske propise, utvrđivanjem potrebnih promjena. Počeli smo primati konkretne prijedloge u vezi s naknadama, dvostrukim oporezivanjem, administrativnim postupcima, radnom praksom, problemima koji su rezultat nedostataka u relevantnim zakonima.

MAKSOVE AVANTURE



Uklanjanje zapreka za otvaranje novih radnih mjesta



Onda je stručna skupina pravnika i ekonomista radila na svakome prijedlogu. Svaku su preporuku detaljno analizirali, izradili zakonska rješenja i procijenili moguće posljedice na gospodarsko ozračje.

Povjerenstvo "Buldožer" se u tri navrata sastajalo u plenarnom sastavu kako bi raspravljalo o ovim prijedlozima;

Dana 17. prosinca 2002. godine usvojili smo 8 prijedloga.

Dana 29. siječnja 2003. godine usvojili smo 15 prijedloga.

Dana 25. veljače 2003. godine usvojili smo 27 prijedloga.

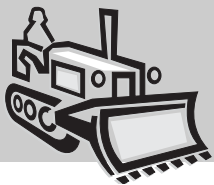


Povjerenstvo "Buldožer" na plenarnoj sjednici diskutuje o prijedlogu prije finalnog usvajanja

Nakon dugotrajnih i detaljnih, često i žustrih, rasprava postignut je konsenzus. Predstavnici više od 20 organizacija iz cijele zemlje su, zajedno s međunarodnim organizacijama, razradili svaki od prijedloga o kojima se potom glasovalo. Dana 25. veljače 2003. godine, imali smo naših 50 prijedloga.

MAKSOVE AVANTURE



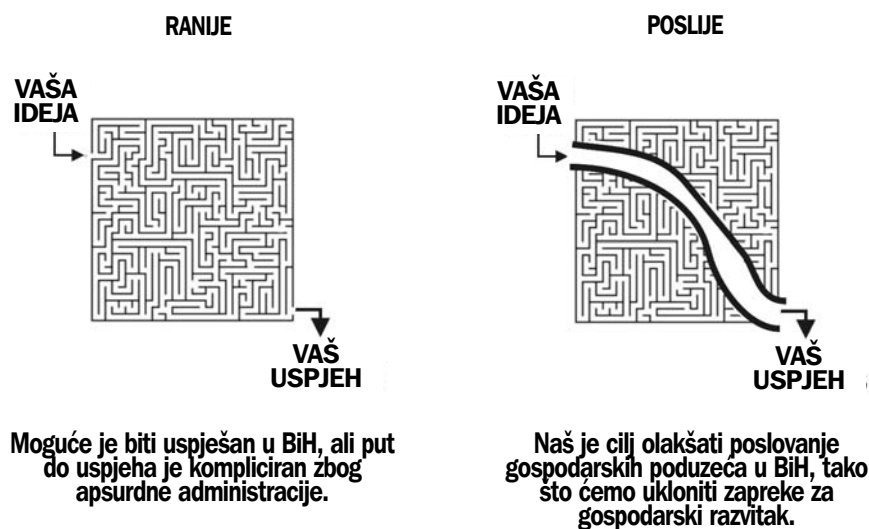


Uklanjanje zapreka za otvaranje novih radnih mjesta

Povjerenstvo je "Buldožer" za samo 105 dana izradilo i dovršilo ove preporuke za reformu.

Na specijalnoj zajedničkoj sjednici tri vlade predstavili smo 50 preporuka za reforme predsjedatelju Vijeća ministara gospodinu Terziću i entitetskim premijerima gospodi Hadžipašiću i Mikereviću, te time predali proces u njihove ruke. Oni imaju 45 dana da okončaju zadatak koji smo mi započeli, kako bi bio ispoštovan rok od 150 dana koji smo postavili kao cilj. Njihov je posao bio da analiziraju preporuke i da ih proslijede nadležnim povjerenstvima u odgovarajućim parlamentima.

Naša su tijela vlasti shvatila naš cilj: Pojednostaviti život naših poduzetnika. Bosna i Hercegovina ima suviše zakona koji nisu primjereni uvjetima poslovanja u 21. stoljeću.



MAKSOVE AVANTURE

BOJIM SE KASNICU VECERAS.
MORAMO TRAZITI NOVI
STUDIO.



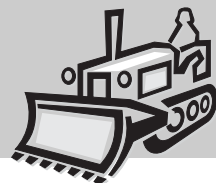
OPET!
ODRASTI
JEDNOM!
MUZIKA NIJE
OZBILJAN
POSLO.



MA PUSTI GA MALO. OBOJE STE
MLADI I IMATE DOSTA VREMENA
PRED SOBOM.



Uklanjanje zapreka za otvaranje novih radnih mjesta



Jesu li ovih 50 reformi zaista važne?

“Reforme nisu dostatne za rješavanje problema sive ekonomije” rekao je netko na jednoj od javnih sjednica. “Ukoliko na sivu ekonomiju otpada 40 % cjelokupnog gospodarstva, to je zato što 40 % građana BiH nepošteno posluju”.

To je pogrešno!

Zato što ljudi neće odabrati da rade nezakonito ukoliko postoji zakonit način. U većini slučajeva, ljudski faktor nije uzrok za gospodarske probleme u BiH - uzrok su manjkavi zakoni. A putem kampanje “Buldožer” pokušavamo ukloniti neke od ključnih nedostataka tih zakona koji su do sada sprječavali gospodarstvenike da uspješno vode posao i otvaraju nova radna mjesta.

U ovih 50 prijedloga je riječ o pitanjima iz sljedećih oblasti:

- Gospodarsko poslovanje
- Zaštita okoliša i šumarstvo
- Turizam
- Tržište rada
- Trgovina
- Registriranje
- Gospodarske komore
- Financije
- Prijevoz

Pogledajte pažljivo ovih 50 prijedloga za reforme koji su objašnjeni u ovoj brošuri. Vidjet ćete da su ih podnijeli ljudi slični vama.

Hoće li ove reforme riješiti SVE probleme u zemlji? Ne, neće. Ali one su prvi korak. One će poslužiti kao primjer što bi se moglo postići ukoliko bi tijela vlasti i gospodarski subjekti više i bolje surađivali.

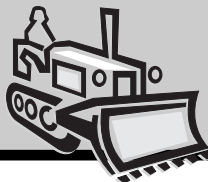
Stoga sada ovaj pothvat predajemo u ruke političara.

Vjerujemo da će naša tijela vlasti i parlamenti podržati razvidnu javnu raspravu o gospodarskim reformama i nadamo se da će parlamenti usvojiti većinu reformi koje su pokrenute u okviru inicijative “Buldožer”.

Dok čitate o ovim reformama, bit ćete u prigodi pratiti Maxove avanture. Max je mladi poduzetnik koji je odlučio riskirati pokrenuvši svoj vlastiti posao. Može li on razviti svoje poduzeće bez nepotrebnih zapreka? Saznajte!

MAKSOVE AVANTURE





Reforma br. 1

Usklađivanje minimuma potrebnoga osnivačkoga kapitala u društvima s ograničenom odgovornošću

STANJE

Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) predstavlja najpopularniji oblik gospodarskoga društva u BiH. Jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba može osnivačkim aktom osnovati društvo s ograničenom odgovornošću. Najmanji, zakonom reguliran, osnivački kapital za jednoga osnivača u Federaciji BiH iznosi 2.000 KM, a za više osnivača taj je iznos 10.000 KM. U RS i Brčko Distriktu najmanji iznos osnivačkoga kapitala je 5.000 KM za sva društva sa ograničenom odgovornošću. Osnivački kapital se dijeli među osnivačima, od kojih svaki ima najmanji pojedinačni udio. Ovaj najmanji pojedinačni udio definira najveći broj osoba koje mogu osnovati poduzeće. U Federaciji BiH, najmanji je pojedinačni udio 2.000 KM (što znači da je broj osnivača poduzeća ograničen na 5 osoba). U RS, najmanji je pojedinačni udio 500 KM (što znači da je broj osnivača poduzeća ograničen na 10 osoba). U Brčko Distriktu, najmanji je pojedinačni udio 100 KM (što znači da je broj osnivača poduzeća ograničen na 50 osoba).

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

U FBiH nepravilna se prednost daje jednom osnivaču, a u RS i Brčko Distriktu nepravilna se prednost daje u slučaju više osnivača. Kako bi bio stvoren jedinstveni gospodarski prostor, BiH treba imati usklađene pristojbe, pošto ulagači u načelu odbijaju postupati prema tri različita propisa u istoj zemlji. Uz tako visoke troškove osnivanja poduzeća, sve je manje ljudi koji odlučuju osnovati nove tvrtke.

RJEŠENJE

Usklađiti zakone tako da najmanji osnivački kapital bude 2.000 KM u svim slučajevima (za jednoga ili više osnivača), te da se najmanji osnivački ulog smanji na samo 100 KM. To će omogućiti malim poduzetnicima da osnuju poduzeće sa više partnera (npr. mala skupina može doseći predloženi prag od 2.000 KM tako što će 20 pojedinaca uložiti po samo 100 KM za osnivanje poduzeća).



Mevlida Kunosić-Vlajić
Direktor
TALDI (Tuzla Agency for
Local Development
Initiatives)

ZAŠTO STE NAVELI OVU ZAPREKU?

"Trebaju postojati ista pravila za osnivanje tvrtke u cijeloj državi jer, na kraju krajeva, BiH je jedno jedinstveno tržište. A bogatstvo se u ovoj zemlji treba naći među njezinim građanima. Smanjenjem troškova za osnivanje tvrtki, oslobodićemo to bogatstvo: Više će poduzetnika otvarati tvrtke."

Treba izmijeniti sljedeće zakone:

FBiH: Zakon o gospodarskim društvima (Službene novine FBiH br. 23/99; 45/00; 2/02) Članak 314.

RS: Zakon o poduzećima RS (Službeni glasnik RS 24/98; 62/02) Čl. 331. Zakon o poduzećima

Brčko Distrikt: (Službeni glasnik BD 11/01; 10/02) Čl. 343.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 2

Ukidanje dvostrukoga oporezivanja dobiti poduzeća



Trenutačno se porez na dohodak poduzeća ubire na razini entiteta i Distrikta. Kao rezultat toga, u svrhu oporezivanja dohotka poduzeća postoje tri porezne nadležnosti u BiH. Gledajući sa stanovišta poreznog obveznika, to je kao da postoje tri države, pošto svaki entitet ubire porez na dohodak poduzeća za sve poslove obavljene na njegovom teritoriju. Ako tvrtka ima sjedište u entitetu A, ali također posluje fizički (stalno mjesto poslovanja, skladište...) u entitetu B, od tvrtke se traži da otvori podružnicu u entitetu B. Kao "stalni subjekt", ova podružnica je odgovorna za plaćanje poreza na dohodak poduzeća poreznoj upravi entiteta B.

STANJE

ZAŠTO JE OVO BITNO ZA VAŠE ČLANOVE?

"Mi predstavljamo tvrtke koje imaju podružnice u oba entiteta. Bitno je smanjiti administrativna opterećenja s kojima se one sučeljavaju. Zašto one moraju plaćati porez u dva različita ureda, kad se svi ti porezi mogu lako ubirati u jednomu uredu i onda se odatle mogu uplaćivati drugomu uredu? Umjesto što to rade tvrtke, taj posao treba obavljati administracija."

Potreba da se u entitetu B podnese zasebna porezna prijava predstavlja značajnu prepreku za poslovanje, pošto JEDNA tvrtka mora podnijeti DVIJE zasebne prijave. To je kao da tvrtka, koja ima sjedište u jednoj državi, odluči poslovati u drugoj državi. Tvrtke trebaju imati mogućnost proširiti svoje tržište unutar BiH bez takovih administrativnih prepreka. Sadašnji sustav promovira koncept "tri države". Ovaj uvjet također znači da za jednu bilancu uspjeha tvrtka mora više puta prijaviti porez na dohodak. Ovaj problem može biti vrlo skup za tvrtke u sljedećim slučajevima: ukoliko se porez na dohodak poduzeća ubire u entitetu B (gdje se nalazi "podružnica"), dok se u entitetu A (gdje se nalazi sjedište tvrtke) posluje s gubitkom, po sadašnjem sustavu to znači da je tvrtka koja posluje s gubitkom obvezna platiti porez na dohodak poduzeća. To je apsurdno, pošto je BiH jedna država s jedinstvenim gospodarskim prostorom.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

REZ - Razvojna ekonomska zajednica - Regionalna udruga koja se sastoji od 14 poslovnih udruga u županijama 4 i 6

Treba izmijeniti sljedeće zakone:

FBiH: Zakon o porezu na dohodak poduzeća (Službene novine FBiH br. 32a/99; 29/00) Članci 3., 4., 31., 32., 33., 46., 58.

RS: Zakon o porezu na dobit (Službeni glasnik RS br. 51/01) Članci 2., 3., 28., 34., 39.

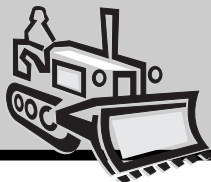
Brčko Distrikt: Zakon o porezu na dohodak poduzeća (Službeni glasnik BD) Članci 3., 4., 31., 32., 33., 46., 58.

Ukinuti sustav dvostrukoga oporezivanja. Porez na dohodak poduzeća za oba entiteta treba se ubirati u entitetu u kojemu je registrirano sjedište tvrtke. Tvrtke će podnositi samo JEDNU poreznu prijavu. Ona će obuhvatiti točan iznos prihoda koji odgovara prodaji izvršenoj na teritoriju svakoga entiteta. Kada entiteti prime sve porezne prijave i kada razmijene informacije, između entiteta bit će izvršena jedna razmjena novca u cilju uravnoteženja bilance. Prihodi entiteta neće se smanjivati.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Preispitivanje kontraproduktivnih izmjena i dopuna Zakona o privatizaciji državnoga kapitala RS

Reforma br. 3

STANJE

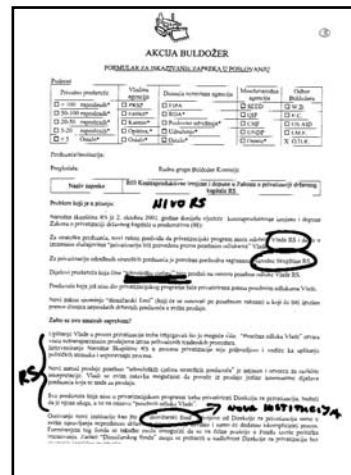
U listopadu 2002. godine Narodna je skupština RS usvojila kontraproduktivne izmjene i dopune Zakona o privatizaciji državnoga kapitala u poduzećima. Novi zakon predviđa da "u izuzetnim slučajevima privatizacija će biti provedena prema posebnim odlukama" Vlade i uz prethodnu suglasnost Narodne Skupštine RS. Ovi "izuzetni slučajevi" ne čine se tako izuzetnim, pošto se tiču prodaje poduzeća koja još uvijek nisu u programu privatizacije, kao i prodaje dijelova poduzeća koja čine "tehnološku cjelinu". Novi zakon također spominje "Dioničarski fond" (koji će biti osnovan prema zasebnom zakonu) u koji će biti izvršen prijenos dionica neprodanih državnih poduzeća u svrhu prodaje.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Intervencija Narodne skupštine RS u proces privatizacije nije prihvatljiva. To treba izbjeći, pošto bi moglo doći do uplitanja političkih stranaka i usporavanja procesa koji je od ključnoga značaja za otvaranje novih radnih mjesta. "Posebne odluke Vlade" otvaraju vrata netransparentnim prodajama izvan prihvaćenih tenderskih procedura. Nova metoda prodaje, posebice za "tehnološke cjeline strateških poduzeća", nije jasna i otvorena je za šira tumačenja. Vladi RS ovim se ostavlja mogućnost da iz prodaje povuče jedine interesantne dijelove poduzeća koja su predmet prodaje. Osnivanje nove institucije, kao što je "Dioničarski fond", odvojeno od Direkcije za privatizaciju, samo u svrhu upravljanja neprodanom državnom imovinom, suviše je i dodatno će zakomplicirati ovaj proces. Time se također može omogućiti da na vodeće pozicije u Fondu budu izvršena politička imenovanja.

RJEŠENJE

Direkcija za privatizaciju treba biti nadležna za sva poduzeća koja još uvijek nisu u procesu privatizacije. Zadaće "Dioničkarskoga fonda" trebaju biti prebačene u nadležnost Direkcije za privatizaciju, bez stvaranja paralelne institucije. Zakon treba izmijeniti tako da se vrati prethodno stanje, gdje isključivo Direkcija za privatizaciju kontrolira privatizaciju.



Dr. Alfred Matzka
Član uprave poduzeća
Horizonte Venture
Management, d.o.o

ZAŠTO JE OVO OD ZNAČAJA?

"Privatizacija mora biti u cijelosti transparentna i neovisna od političke kontrole. To je preduvjet za privlačenje stranih investitora, kao što smo mi, u BiH."

Treba izmijeniti sljedeći zakon:

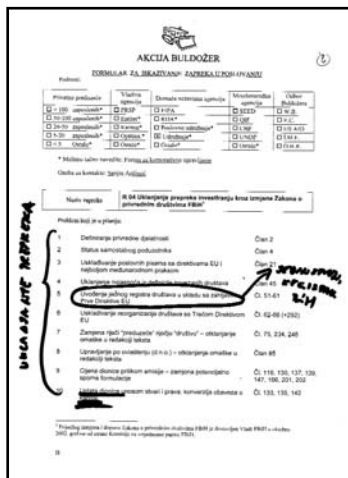
RS: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji državnoga kapitala u poduzećima (Službeni glasnik RS 62/02) Čl. 4., 9. i 16.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 4

Uklanjanje zapreka ulaganju putem reforme Zakona o gospodarskim društvima Federacije Bosne i Hercegovine



Zakon o gospodarskim društvima Federacije Bosne i Hercegovine je izrađen u cilju stvaranja pravnog okvira za osnivanje, upravljanje i poslovanje poduzeća u privatnom sektoru. Međutim, izmjenama i dopunama iz 1999, 2000. i 2002. godine postao je vrlo dugačak i neodgovarajući dokument koji ponekad izaziva konfuziju kod poduzetnika.

STANJE

ZAŠTO JE PRECIZNOST I DEFINIRANJE TAKO ZNAČAJNO U OVOME ZAKONU?

“Bez preciznosti zakon ostavlja puno toga za tumačenje - tumačenja mogu biti vrlo različita među gospodarskim subjektima, tijelima vlasti, sudovima i stranim investitorima. Treba nam preciznost kako bismo bili sigurni u jednaku, jasnu i pravičnu osnovicu za sve one koji su uključeni u proces, te kako bi rukovoditelji mogli donositi savjesne odluke uzimajući u obzir jasan sveukupni pravni okvir koji se primjenjuje na aktivnosti privatnih poduzeća.”



Edib Bašić
Član upravnog odbora
Corporate Governance
Forum

Izvršiti izmjene i dopune:

FBIH: Zakon o gospodarskim društvima (Službene novine FBiH 23/99, 45/00, 2/02) članak 2., 4., 21., 45., 51.-63., 65.-66., 292., 85., 130., 133., 201., 135., 142., 146.-151., 213.-215., 375., 175., 195., 197.-199., 280., 210.-211., 217.-218., 239.-248., 255., 381.-385.

Sadašnji zakon stvara velike prepreke za pristup tržištu; zbunjujući je, a često je dvosmislen ili kontradiktoran. Ovako nejasna situacija stvara nesigurnost kod vlasnika i rukovoditelja poduzeća, i ne privlači strane investitore. Primjer za ovo je pitanje dionica uposlenih. Neka poduzeća žele ponuditi dionice kao poticaj zaposlenima. Ovo pitanje zakon obrađuje, ali ne precizira jasno na koji se način ove dionice mogu dobiti ili distribuirati. Stoga se ovaj veliki poticajni mehanizam, koji se koristi svugdje u svijetu kako bi se omogućilo zaposlenima da sudjeluju u podjeli dobiti poduzeća, ovdje ne može učinkovito upotrijebiti.

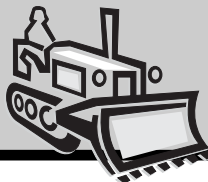
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Potrebne su opsežne izmjene i dopune zakona. Mi predlažemo 19 konkretnih reformi u cilju pojašnjenja, koje moraju biti izvršene kako bi bilo osigurano da dvosmislena ili zbunjujuća zakonska regulativa ne sprječava razvoj privatnog sektora u BiH. Ovih 19 promjena će spriječiti različita tumačenja i različite provedbe ovoga zakona.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Pojasnjeno za obnašanje funkcije glavnoga revizora u RS

Reforma br. 5

STANJE

Glavni revizor Republike Srpske, koji kontrolira rashode javnih institucija u Republici Srpskoj, obavezan je prema zakonu ispunjavati SVE posebne zahtjeve za reviziju od strane Skupštine ili Vlade Republike Srpske, vladinih agencija ili skupština općina.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

To je omogućilo različitim subjektima da zahtijevaju što je moguće više revizija (često i neozbiljnih) kako bi ured glavnoga revizora bio opterećen zadacima, sprječavajući ga na taj način da obavlja redovitu reviziju javnoga sektora Republike Srpske na zahtjev glavne institucije za reviziju i predsjednika Vlade. Stoga postoji opasnost da se financijske transakcije u javnome sektoru obavljaju bez ikakve revizije što ih čini netransparentnima za javnost. Ovakovo stanje stvari podupire korupciju i teško može učvrstiti povjerenje poreskoga obveznika u javne institucije, a ne može niti ohrabriti one koji sa bave sivom ekonomijom da postanu poduzeća koja se pridržavaju zakona i uplaćuju poreze.

RJEŠENJE

Potrebno je izvršiti izmjene i dopune zakonske regulative na način da je jasno precizirano da glavni revizor Republike Srpske može odbaciti zahtjeve za revizijom koje smatra neozbiljnim, kao i da se dadnu smjernice o tomu kako i zašto se zahtjevi za reviziju mogu odbaciti, tako da glavni revizor ne može namjerno izbjeći značajne ali kontraverzne slučajeve. Izmjene i dopune su također neophodne kako bi financiranje zahtjeva za specijalnom revizijom, veća transparentnost u procesu smjene glavnoga revizora, kao i kod imenovanja zamjenika glavnoga revizora bili pojašnjeni.



Gospodin Boško Čeko
Glavni revizor Republike
Srpske

ZAŠTO STE SE OBRATILI "BULDOŽER" POVJERENSTVU?

"Uloga glavnoga revizora je da bude u službi građana Republike Srpske na taj način što će osigurati propisne i odobrene rashode u javnomu sektoru koji predstavlja značajan dio gospodarstva. Poduzećima je jasno da je važno sačuvati našu ključnu funkciju u cilju bolje transparentnosti javnih institucija."

Izvršiti izmjene i dopune:

RS: Zakon o reviziji javnoga sektora Republike Srpske (Službeni glasnik RS 18/99) članak 7., 10., 15., 18.

MAKSOVE AVANTURE

SLUSAJ, IMAM TU NEKOG MOMKA, BICE SAVRŠEN ZA ONU IZOLACIJU, SJECAS SE...



Reforma br. 6, 7

Ukidanje obvezne naknade za izgradnju skloništa u Federaciji BiH i RS



STANJE

Pri likom izgradnje ili kupnje novih prostorija, poduzeća su obvezna po zakonu platiti obveznu naknadu za izgradnju odnosno održavanje općinskoga skloništa.

POKUŠAVATE LI IZBJEĆI PLAĆANJE POREZA TIJELIMA VLASTI?



Stojan Presić
Vlasnik
PFC - Presić

"Nemam ništa protiv plaćanja poreza ali je ovo apsurdna - i skupa - naknada, kada se ionako ne grade ili ne održavaju atomska skloništa i kada ne postoji opasnost od atomske bombe. Ovo je očito ostatak od prije jako mnogo vremena."

Izvršiti izmjene i dopune:

FBIH: Zakon o obrani (Službene novine FBiH 15/96) članak 179.

RS: Zakon o civilnoj zaštiti (Službeni glasnik RS 26/02) članak 48.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

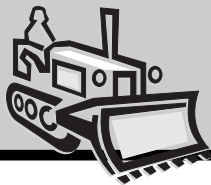
Ova skloništa najčešće ne postoje, pa je stoga ova naknada apsurdna. Ovom naknadom se otežava ulaganje u proizvodne kapacitete budući da povećava troškove izgradnje za trošak nepostojeće općinske usluge. Na primjer, da bi se u Federaciji BiH izgradila tvornica koja zauzima 2000 četvornih metara, potrebno je za svaki četvorni metar platiti 2% od procijenjene građevinske vrijednosti (ovaj postotak u RS iznosi 1%). To približno iznosi 2000 m² x 800 KM x 2% = 32,000 KM. Ovaj iznos je jednak iznosu neto godišnje prosječne plaće za šest radnika.

RJEŠENJE

Izbrisati zastarjele odredbe u ovoj staroj zakonskoj regulativi u oba entiteta u cilju ukidanja obvezne naknade za skloništa. Umjesto da se izdvaja za nepostojeće usluge, iznos od 1% ili 2% od ulaganja, koji će ulagači uštedjeti, bit će usmjeren na stvarni rast poduzeća.

MAKSOVE AVANTURE





Razbijanje monopola Republičke uprave za geodeziju i imovinsko-pravne poslove RS

Reforma br. 8

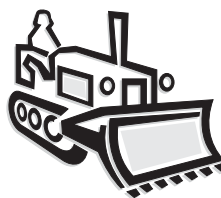
STANJE

Poduzeća koja djeluju u oblasti premjeravanja zemljišta (geodezije) mogu postati važni čimbenici na rastućem tržištu građevinarstva i infrastrukture. Međutim, privatna poduzeća koja se bave geodezijom sučeljavaju se s nemogućnošću normalnoga poslovanja zbog monopolističkoga tumačenja relevantnih zakona i birokratskoga ponašanja Republičke uprave za geodeziju i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske. Prema ovom tumačenju Uprava zadržava za sebe isključivo pravo nadzora nad svim aktivnostima u oblasti premjera i geodezije.



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Osiguravanjem ekskluzivnih prava u svima oblastima glede geodezije Republička uprava za geodeziju i imovinsko-pravne poslove RS ugrožava privatnu inicijativu i zadržava monopol na ovom tržištu. Radovi na premjeru zemljišta trebaju biti izvršeni tako da se ugovori za izvođenje radova daju manjim privatnim poduzećima



ZAŠTO NE ZADRŽATI MONOPOL?

**11 privatnih poduzeća koja
rade u oblasti geodezije**

**Javni skup Buldožer
povjerenstva**

"Ovaj monopol nije fer. Blokira mogućnost nas u privatnom sektoru da zaradimo za život iako smo sposobni pružiti učinkovite i pouzdane usluge."

RJEŠENJE

Omogućiti normalne tržišno-orijentirane aktivnosti poduzeća koja se bave premjerom zemljišta/geodezijom na način da se izvrše promjene u definiciji pozicije Republičke uprave za premjer zemljišta /geodeziju i imovinsko-pravne poslove.

Potrebno je usvojiti izmjene i dopune:

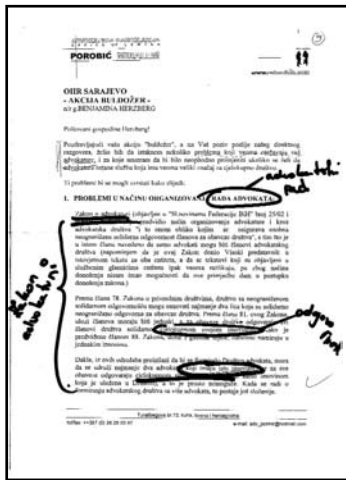
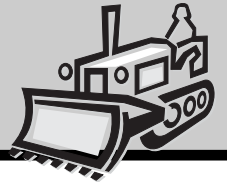
Republika Srpska: Zakon o premjeru i katastru nekretnina (Službeni glasnik RS 19/96) članak: 18., 31., 19., 32., 163., 164., 165., 166., 172. Zakon o održavanju premjera i katastra zemljišta (Službeni glasnik RS 19/96) članak 7. Zakon o katastru komunalnih uređaja (Službeni glasnik RS 19/96) članak: 8., 22.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 9

Olakšavanje rada odvjetničkih tvrtki putem izmjene i dopune Zakona o odvjetništvu Federacije BiH



Miralem Porobic
Odvjetnik

KOJE BI OVO PROMJENE DONIJELO U PRAKSI?

“Ove promjene su potrebne u interesu pravne profesije i u interesu naših klijenata kako bi poslovanje postalo mnogo učinkovitije. Razvoj pravnih tvrtki europskoga stila, na primjer, dao bi veliki zamah komercijalnom sektoru.”

Treba uraditi izmjene i dopune:

Federaciji BiH: Zakon o odvjetništvu Federacije BiH (Službene novine F BiH 25/02) članak: 8., 33., 36.

Zakon o odvjetništvu Federacije BiH regulira poslovne aktivnosti u odvjetništvu u F BiH. Ali, trenutačno, ovaj Zakon sprječava učinkovit rad i razvoj pravnoga sektora koji predstavlja ključ za razvoj zdravoga poslovnoga okruženja. Za osnivanje partnerske odvjetničke tvrtke potrebno je da najmanje dva odvjetnika imaju jednake udjele te solidarna odgovornost svih članova koji su odgovorni svojom cjelokupnom imovinom. Pravne tvrtke (i odvjetnički uredi i partnerske tvrtke) mogu otvoriti samo jedan ured na teritoriju Federacije BiH. Zakon zahtijeva taksu od 10.000 KM za pravnika da postane članom Odvjetničke komore, ali nedostaje definicija statusa onih koji još uvijek nisu postali članovi. Ako odvjetnik ne plati iznos od 10.000 KM u roku od dvije godine može izgubiti svoju titulu. Uprkos visokoj taksi zakon ne daje jasnu definiciju unutarnje organizacije Odvjetničke komore.

STANJE

Sve gore narečeno nameće ogromne probleme u razvoju i modernizaciji odvjetništva te zakonodavnoga i sudskoga sustava u BiH. Ovaj zakonski akt ne dopušta da usluge koje pružaju pravni stručnjaci budu učinkovite. Pored toga, bez davanja posebnog statusa pravnicima koji su položili pravosudni ispit, ali koji nisu platili iznos takse od 10.000 KM da bi postali članovi Odvjetničke komore, a koji žele raditi na ovome polju kao stručni suradnici (a ne odvjetnici), ne mogu se otvoriti nova radna mjesta u ovoj oblasti što ide na štetu pojedinaca i pravničke profesije u cjelosti.

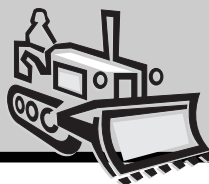
**ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA
PROBLEM?**

Nekoliko izmjena treba biti učinjeno u zakonu u vezi s registracijom i ustrojem partnerskih odvjetničkih tvrtki glede davanja statusa stručnog suradnika pojedincima koji su položili pravosudni ispit, ali se nisu učlanili u Odvjetničku komoru kao odvjetnici. Na ovaj način bilo bi otvoreno mnogo radnih mjesta i čitav sustav funkcionirao bi mnogo učinkovitije.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Pojednostavljenje procesa izdavanja 'bar kodova' izdavačkim poduzećima

Reforma br. 10

STANJE

'Bar kodovi' su međunarodni proizvodni kodovi koji se koriste za označavanje svih vrsta proizvoda. Oni su vrlo važni svim proizvođačima koji prodaju robu u sektoru maloprodaje. Na primjer, bez 'bar koda' je teško prodati neki tiskani primjerak u samousluzi ili u inozemstvu. Kako bi izdavač dobio 'bar kod', sadašnji zakon zahtijeva od njega da pošalje 12 primjeraka svakoga izdanja različitim knjižnicama u državi. U slučaju Republike Srpske primjeri se također šalju i knjižnicama u Srbiji i Crnoj Gori.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Uzmimo primjer tjednoga magazina koji postoji od 1995. godine i koji želi primijeniti 'bar kod': pošto zakon zahtijeva da poduzeće pošalje sva svoja ranija izdanja radi arhiviranja u knjižnici, poduzeće bi moralo poslati više od 4.000 primjeraka kako bi dobilo 'bar kod' broj. Ovo je skoro nemoguće postići. Dostaviti knjižnicama 10 ili 12 primjeraka predstavlja mnogo za maloga izdavača, posebno u slučaju Republike Srpske, gdje se traže dodatni primjeri tako da knjižnice u Srbiji i Crnoj Gori mogu dobiti besplatne primjerke.



ZAŠTO JE VAŽNA REFORMA ZAKONSKIH AKATA O 'BAR KODOVIMA'?

Dušan Bastagić
Generalni direktor
Menadžer d.o.o.

"Ako ne možemo dobiti 'bar kod' za naš oglasnik MALI OGLASI gubimo mnogo od prodaje. Slanje 12 primjeraka svakog broja je štetno za naše poslovanje."

RJEŠENJE

Potrebno je osigurati brži pristup izdavačkih kuća tržištu. Zakon treba biti izmijenjen i dopunjen tako da zahtijeva upućivanje manjeg broja primjeraka, posebno u slučaju periodičnih magazina kada ranija izdanja trebaju biti poslana knjižnicama. Od suštinskoga je značaja za izdavačku industriju da proces dobijanja 'bar koda' bude pojednostavljen. Također je suštinski da administrativni zahtjevi budu ograničeni na BiH i da ne uključuju strane institucije u proceduru, kao što je slučaj u Republici Srpskoj.

Potrebno je izmijeniti i dopuniti:

Federacija BiH: Zakon o knjižnicama (Službene novine RBiH 37/95) članak 40.

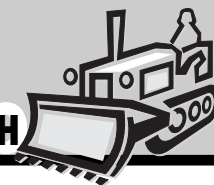
Republika Srpska: Zakon o knjižnicama (Službeni glasnik RS 52/01) članak: 43., 44., 46.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 11

Ukidanje dvostrukog oporezivanja prihoda u šumarstvu u Federaciji BiH



STANJE

U zadnjem Zakonu o šumarstvu svim se poduzećima nameće obveza plaćanja pristojbe u iznosu od 0,10 % njihovih ukupnih prihoda koju trebaju uplaćivati federalnome i županijskim Fondovima za šume.



Gospodin Zijad Krnjić
Ravnatelj
Niz-k, d.o.o.

POKUŠAVATE LI SE NA OVAJ NAČIN ZAŠTITITI OD OBVEZE PLAĆANJA POREZA?

"Ni govora. Vlasnici poduzeća nemaju ništa protiv plaćanja poreza, ali se protivimo dvostrukom plaćanju poreza i pristojbi, posebice kada su oni utemeljeni na poslovnom prometu poduzeća, a ne na ostvarenoj dobiti - što je apsurdno. Oporezivanje mora biti kontrolirano iz jednog centra."

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ovaj porez je neprimjeren iz nekoliko razloga. Neprimjereno je oporezivati promet poduzeća kada on obuhvaća i sve druge troškove i poreze. Najvažnije je napomenuti da u proračunu Federacije BiH postoji stavka za šume i da ona iznosi oko pola milijuna KM. Stoga nije prihvatljivo da se putem Zakona koji reguliraju ovaj sektor utvrđuju porezi za sektor, pogotovu što upravljanje ovim sredstvima treba voditi resorni Fond koji još uvijek nije uspostavljen.

RJEŠENJE

Potrebno je usvojiti izmjene i dopune Zakona o šumama FBiH kako bi odredba o porezu na ukupan promet poduzeća bila brisana. Ukoliko predstavnici Federacije smatraju kako u oblasti šumarstva treba osigurati veći broj usluga, to bi moglo biti učinjeno povećanjem proračunske stavke u ukupnom proračunu Federacije BiH i putem izričitoga definiranja svrhe u koju će se ova sredstva koristiti.

Usvojiti izmjene i dopune:

FBiH: Zakona o šumama Federacije BiH ("Službene novine FBiH", br. 20/02) - član 60

MAKSOVE AVANTURE





Okoliš i šumarstvo

Uvođenje novih standarda za vodu na državnoj razini

Reforma br. 12

STANJE

U Bosni i Hercegovini se primjenjuju stara pravila iz bivše SFRJ koja se odnose na mineralne vode. Postoje, međutim, i neusuglašenosti između entiteta glede tumačenja i utvrđivanja standarda. Entiteti nisu međusobno uskladili standarde koji se primjenjuju u BiH niti su standardi usklađeni s Direktivama Europske Unije.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Postojeći zakoni su zastarjeli i predstavljaju ozbiljnu opasnost za ostvarivanje poslovnog rasta u ovoj grani. Primjerice, propisi koji su preuzeti iz bivše SFRJ ne reguliraju na zadovoljavajući način sektor proizvodnje vode u bocama. Nepostojanje usklađenosti standarda između dva entiteta dovodi do nepravilnog tretmana i protekcionizma u okviru BiH, između entiteta, kao i do nepoštivanja standarda EU o vodi u bocama. Iako je potrošnja vode u bocama na tržištu u BiH dobra, tržište je prezasićeno. Mogućnosti rasta u okviru ove grane pružaju se u izvozu na strana tržišta, što će omogućiti zaradu i otvaranje novih radnih mjesta u gospodarstvu kojemu su očajnički potrebne uspješne industrijske grane. Međutim, neusuglašenost propisa u BiH s Direktivama EU zapravo sprječava proboj BiH na ogromno potencijalno tržište u drugim europskim zemljama.

RJEŠENJE

Najbolji način za pružanje potpore industriji proizvodnje vode u bocama u BiH je donošenje učinkovitih propisa koji će obuhvaćati standarde EU, a putem kojih će na sve proizvođače biti primjenjivani jasni i koncizni uvjeti. Potrebno je utvrditi regulativni režim na državnoj razini kako bi standardi bili uspostavljeni i čistoća vode bila nadgledana na dosljedan i odlučan način u cijeloj BiH.



HOĆE LI DONOŠENJE NOVOGA ZAKONA O VOĐAMA NA DRŽAVNOJ RAZINI RIJEŠITI PROBLEM?

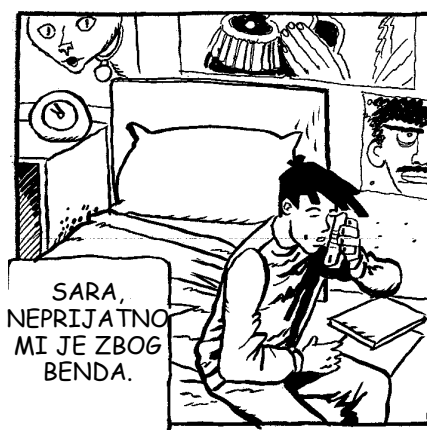
Mirna Velagić
Šef financijske službe
Poduzeće Coca-Cola

"Definitivno hoće. Ova industrija doista čeka na to, s obzirom na to da je sada različitim propisima tržište podijeljeno na dva dijela. Ukoliko je voda dobra i u skladu sa standardima EU, apsurdno je ne biti u mogućnosti prodavati je širom BiH. Ovaj Zakon će omogućiti i izvoz naših proizvoda."

Zakoni koje je potrebno donijeti u BiH:

BiH: Usvajati novi državni Zakon o vodi u bocama koji će obuhvatiti odgovarajuće Direktive EU; oformiti regulativno tijelo pri Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u okviru Agencije za zaštitu potrošača; primjenjivati jedinstvene standarde i režime testiranja kako bi čistoća proizvoda i pouzdanost procesa bila garantirana.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 13

Okoliš i šumarstvo Zaštita stabala voćkarica i orahovoga drveta



Broj stabla	Vrsta stabla	Preporučena metoda odstranjenja	Učinak	Opis
1	...	...	...	...
2	...	...	...	...
3	...	...	...	...
4	...	...	...	...
5	...	...	...	...
6	...	...	...	...
7	...	...	...	...
8	...	...	...	...
9	...	...	...	...
10	...	...	...	...



Armin Nikšić
Ravnatelj
Braća Nikšić d.o.o.

ZAŠTO TREBA REGULIRATI IZVOZ OVIH TRUPACA?

“Stoga što će orahovo i trešnjino drvo biti ugrožena vrsta u BiH ukoliko nešto odmah ne bude poduzeto kako bi divlja sječa i izvoz našeg drveta bili spriječeni. Ne radi se o tome da je potrebno zaštititi samo stabla, nego je potrebno osigurati zaštitu sveukupnog drvoprerađivačkoga sektora u BiH.”

Potrebno je usvojiti izmjene i dopune:

RS: Izmjene i dopune Naredbe o privremenoj zabrani sječe i trgovine voćkavicama u državnim i privatnim šumama (“Službeni glasnik RS”, br. 10/97)

Potrebno je usvojiti sljedeće Zakone:

FBIH: Ministarstvo za šumarstvo, poljoprivredu i vodoopskrbu FBIH treba izdati Naredbu BiH: Vijeće ministara BiH mora donijeti novu Odluku o privremenom moratoriju na izvoz voćkarica

BiH se suočava s problemom nekontrolirane i potencijalno vrlo štetne sječe voćkarica (posebice stabala trešnje i oraha), pri kojoj se vrši izvoz sirovih trupaca i drvene građe u inozemstvo. Iako je Vlada RS donijela privremenu mjeru kako bi zaštitila ovu vrstu stabala, u Federaciji BiH ne postoje mehanizmi za reguliranje sječe, trgovine i stope iskorištavanja ove vrste drveta. Ne postoji rješenje koje bi na odgovarajući način zaštitilo ove dvije vrste.

STANJE

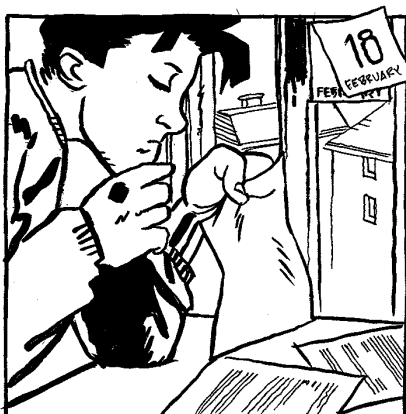
Postoji opasnost od dovođenja ove vrste stabala u kategoriju izuzetno ugroženih vrsta ili njihovog skoro potpunog iskorištenja iz BiH. Pored pitanja koja se tiču okoliša, nekontrolirani izvoz trupaca voćkarica i drvene građe predstavlja jasnu opasnost za ulaganja i razvoj lokalnih poduzeća za proizvodnju namještaja i drugih drvoprerađivačkih poduzeća. Prihod od izvoza 1 kubičnog metra orahovih trupaca iznosi oko 300 KM, međutim taj metar kubični mogao bi biti iskorišten za proizvodnju gotovog ili polugotovog proizvoda koji bi onda, ukoliko uzmemo primjer drvenog stola, mogao biti prodan u izvozu za 2,500 KM. Ovo bi također osiguralo posao za lokalne obrtnike.

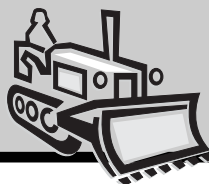
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA
PROBLEM?

Privremena zabrana sječe i izvoza voćkarica u državnim i privatnim šumama omogućila bi predstavnicima ove industrijske grane i političkim predstavnicima pronalaženje optimalnog rješenja. U međuvremenu, donošenje moratorija bi osiguralo održivost ovoga fonda i sačuvalo ovu lokalnu industrijsku granu.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Okoliš i šumarstvo

Promocija reciklaže i zaštite okoliša

Reforma br. 14

STANJE

Novi Zakon o zaštiti okoliša (koji je sukladan standardima EU) je usvojen u RS, ali još uvijek nije usvojen u FBiH. Ovo znači da poduzeća koja rukuju opasnim i krajnje toksičnim otpadom, poput iskorištenih motornih ulja, nisu obvezna na odgovarajući način odlagati ovaj toksični otpad. Isti obično biva ispušten u kanalizacijske cijevi, zagađujući tako zemljište, rijeke, i podzemne vode, ili bude zapaljen, što za posljedicu ima odlaganje krajnje otrovnih plinova u zrak. Do sada u BiH nije postojao nikakav organizirani sustav glade odlaganja opasnih otpadnih motornih ulja, niti su do sada vođene bilo kakve organizirane edukativne kampanje koje bi skrenule pozornost predmetnih poduzeća ili široke javnosti na opasnosti i neizrecivu štetu po okoliš koju nanosi ovaj otpadni materijal.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ovakvo stanje nije samo opasno za zdravlje građana i radnika, već i za okoliš kao cjelinu. Budući nitko nije zakonom obavezan odlagati ovakvu vrstu otpada na odgovarajući način, novim poduzećima za reciklažu i odlaganje otpada teško je pokrenuti posao, proširiti poslovanje i uposeliti radnike. Pored toga, bez postojanja zakona, županije ne mogu izraditi pravilnike i podzakonske akte u vezi s ovima koji bi predviđali kazne za nepoštovanje istih. Također, BiH se ne može pridružiti europskim institucijama bez takvog zakona koji će se odnositi na cijelu zemlju.



Nebojša Opančić
Ravnatelj
CONNECOIL d.o.o.

KAKVA ĆE PREDNOST BITI OSTVARENA ZA SVE NAS PODUZIMANJEM OVE MJERE?

"U sektoru za reciklažu i odlaganje otpada postoji veliki potencijal za stvaranje novih radnih mjesta i zaštitu okoliša, ali su nam potrebni odgovarajući zakoni o ekološkoj zaštiti koji će pomoći da se osigura provedba, te približi BiH standardima Europske unije."

RJEŠENJE

Promptno usvajanje paketa zakona o okolišu, pored svih općenitih ekoloških prednosti, obavezivat će poduzeća da brinu za okoliš; otvorit će nova radna mjesta u sektoru za recikliranje, te bh. rafinerijama osigurati ulje za recikliranje. Istim će zdravlje radnika u sektoru automobilske industrije biti zaštićeno, te zdravlje zemlje kao cjeline (uzimajući u obzir činjenicu da ulje prolazi u tlo i zagađuje vodu).

Zakoni koje treba donijeti:

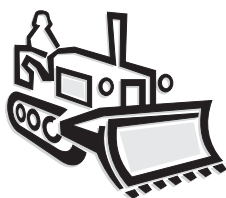
FBiH: Paket zakona o okolišu (Okvirni zakon o zaštiti okoliša, Zakon o zaštiti prirode, Zakon o zaštiti zraka, Zakon o odlaganju otpada, te Zakon o zaštiti vode).

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 15

Turizam Racionaliziranje članarine turističkih poduzeća i boravišne pristojbe u FBiH

ZAŠTO BI OVE IZMJENE POMOGLE SEKTORU TURIZMA?

"Postoji prevelika birokracija i previše nepotrebnih troškova. Mnoge općine nemaju stvarnoga turizma ili potrebe za turističkom zajednicom. Ovo bi trebalo biti rađeno na županijskoj razini, a općine koje zaslužuju posebnu pozornost trebale bi u cijelosti biti predstavljene putem podružnica. Ovo će osigurati srazmjernost troškova i potencijala te mogućnost Turističkim zajednicama da zaista ulože koncentrirane napore s ciljem predstavljanja poduzeća iz turističkog sektora na njihovim područjima."

Radna skupina
Povjerenstva "Buldožer"

Donijeti izmjene i dopune:

FBiH: Zakon o turističkim zajednicama i promociji turizma u FBiH (Službene novine FBiH 19/96) Članci 3, 4, 6, 9, 33, 34, 37-42, 51, 52, 54; Uredba o boravišnoj pristojbi (Službene novine FBiH 19/96) Članci 9, 10, 13, 17; Uredba o članarini u turističkim zajednicama (Službene novine FBiH 02/00) Članci 16, 21

STANJE

Preduzeća sa sjedištem u Federaciji BiH u sektoru turizma plaćaju članarinu i, gdje je primjenjivo, boravišnu taksu. Obje se plaćaju odvojeno turističkim zajednicama na nivou općine, kantona i Federacije BiH. Turističke zajednice na svim nivoima imaju status pravne osobe, i svaka općina ima vlastitu turističku zajednicu. Vijeća koja upravljaju turističkim zajednicama ne uključuju nužno predstavnike i privatnog i javnog sektora turizma.

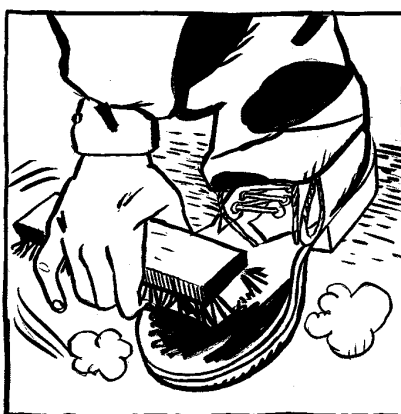
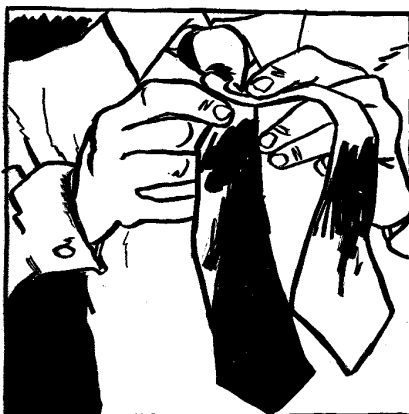
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

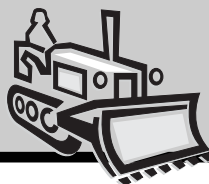
Status pravne osobe turističkih zajednica na svim razinama uzrokuje odsustvo smislenog planiranja razvika turizma, te dovodi do dupliranja aktivnosti. Tri odvojene obveze plaćanja predstavljaju opterećenje i oduzimaju dosta vremena. Sve općine imaju turističke zajednice, čak i one koje nemaju značajan turistički potencijal, i troškovi su nesrazmjerni. Budući da turističke zajednice nisu odgovorne sektoru turizma kojega bi trebale predstavljati, kakvoća programa te učinkovitost troškova nisu osigurani.

RJEŠENJE

Članarine bi trebale biti plaćane samo Turističkoj zajednici FBiH. Institucija na razini FBiH bi trebala rasporediti sredstva županijskim zajednicama u ovisnosti o uspješnosti rada ovih zajednica, osiguravajući na taj način kvalitetnu kontrolu aktivnosti usmjerenih na razvitak turizma. Pravno neovisne općinske zajednice bi trebale biti dokinute. Županijske zajednice bi trebale uspostaviti podružnice u odabranim općinama, gdje to smatraju potrebnim. Vijeća koja upravljaju turističkim zajednicama bi trebala biti sustavno sastavljena od predstavnika privatnoga i javnoga sektora turizma.

MAKSOVE AVANTURE





Turizam

Poboljšanje mehanizama turističke i ugostiteljske inspekcije u FBiH

Reforma br. 16

STANJE

Inspektori za turizam i ugostiteljstvo imaju slobodu oštro kažnjavati poduzeća za manje nepravilnosti, te očigledno ometati redovito poslovanje tijekom rutinskih provjera. Ukoliko nepravilnosti budu ustanovljene, od turističkih poduzeća može se tražiti da provedu bilo koju korektivnu mjeru u veoma kratkim rokovima.

Problemi	Učinak	Učinak	Učinak	Učinak
1. Nema poslovnog prostora	2. Nema poslovnog prostora	3. Nema poslovnog prostora	4. Nema poslovnog prostora	5. Nema poslovnog prostora
6. Nema poslovnog prostora	7. Nema poslovnog prostora	8. Nema poslovnog prostora	9. Nema poslovnog prostora	10. Nema poslovnog prostora
11. Nema poslovnog prostora	12. Nema poslovnog prostora	13. Nema poslovnog prostora	14. Nema poslovnog prostora	15. Nema poslovnog prostora
16. Nema poslovnog prostora	17. Nema poslovnog prostora	18. Nema poslovnog prostora	19. Nema poslovnog prostora	20. Nema poslovnog prostora
21. Nema poslovnog prostora	22. Nema poslovnog prostora	23. Nema poslovnog prostora	24. Nema poslovnog prostora	25. Nema poslovnog prostora
26. Nema poslovnog prostora	27. Nema poslovnog prostora	28. Nema poslovnog prostora	29. Nema poslovnog prostora	30. Nema poslovnog prostora
31. Nema poslovnog prostora	32. Nema poslovnog prostora	33. Nema poslovnog prostora	34. Nema poslovnog prostora	35. Nema poslovnog prostora
36. Nema poslovnog prostora	37. Nema poslovnog prostora	38. Nema poslovnog prostora	39. Nema poslovnog prostora	40. Nema poslovnog prostora
41. Nema poslovnog prostora	42. Nema poslovnog prostora	43. Nema poslovnog prostora	44. Nema poslovnog prostora	45. Nema poslovnog prostora
46. Nema poslovnog prostora	47. Nema poslovnog prostora	48. Nema poslovnog prostora	49. Nema poslovnog prostora	50. Nema poslovnog prostora
51. Nema poslovnog prostora	52. Nema poslovnog prostora	53. Nema poslovnog prostora	54. Nema poslovnog prostora	55. Nema poslovnog prostora
56. Nema poslovnog prostora	57. Nema poslovnog prostora	58. Nema poslovnog prostora	59. Nema poslovnog prostora	60. Nema poslovnog prostora
61. Nema poslovnog prostora	62. Nema poslovnog prostora	63. Nema poslovnog prostora	64. Nema poslovnog prostora	65. Nema poslovnog prostora
66. Nema poslovnog prostora	67. Nema poslovnog prostora	68. Nema poslovnog prostora	69. Nema poslovnog prostora	70. Nema poslovnog prostora
71. Nema poslovnog prostora	72. Nema poslovnog prostora	73. Nema poslovnog prostora	74. Nema poslovnog prostora	75. Nema poslovnog prostora
76. Nema poslovnog prostora	77. Nema poslovnog prostora	78. Nema poslovnog prostora	79. Nema poslovnog prostora	80. Nema poslovnog prostora
81. Nema poslovnog prostora	82. Nema poslovnog prostora	83. Nema poslovnog prostora	84. Nema poslovnog prostora	85. Nema poslovnog prostora
86. Nema poslovnog prostora	87. Nema poslovnog prostora	88. Nema poslovnog prostora	89. Nema poslovnog prostora	90. Nema poslovnog prostora
91. Nema poslovnog prostora	92. Nema poslovnog prostora	93. Nema poslovnog prostora	94. Nema poslovnog prostora	95. Nema poslovnog prostora
96. Nema poslovnog prostora	97. Nema poslovnog prostora	98. Nema poslovnog prostora	99. Nema poslovnog prostora	100. Nema poslovnog prostora

ZASTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Poduzetnici u turističkom ili ugostiteljskom sektoru suočavaju se s nesigurnom budućnošću jer postoji rizik da budu strogo kažnjeni - čak i zatvoreni - zbog manjih nepravilnosti. Često zbog spore birokracije u BiH nije moguće okončati korektivne mjere u rokovima koje postavljaju inspektori. Rutinske provjere koje ometaju tijek poslovanja u ovom uslužnom sektoru su indiskretne i ometaju klijente. U svemu, postojeći zakon zadržava visoke barijere za ulazak, formaliziranje, i za ulaganja u ovom sektoru.



Šemsudin Džeko
Član predsjedništva
Odbor za promociju
turizma BiH

HOĆE LI STANDARDI KAKVOCE I SIGURNOSTI I DALJE BITI OČUVANI OVIM PREDLOŽENIM IZMJENAMA?

“Svakako. Ove izmjene će učiniti da rutinski postupak inspekcije bude diskretniji i učinkovitiji, te omogućiti poduzećima da nastave služiti goste kao i obično, osim u slučajevima gdje postoje krajnji rizici za zdravlje i sigurnost. Ove izmjene će također omogućiti poduzećima da riješe probleme u realnim rokovima. Reforma i učinkovitost inspekcije će poboljšati uspješnost turističkih poduzeća, stvarajući više radnih mjesta i više koristi za cjelokupno gospodarstvo.”

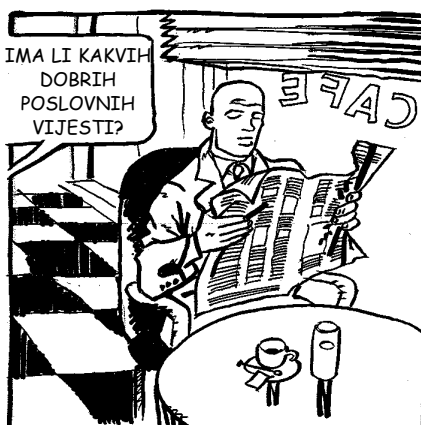
RJEŠENJE

Zakon o turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti treba biti izmijenjen kako bi bilo osigurano da novčane i druge kazne budu srazmjerne prijestupu; da poduzeća mogu biti zatvorena samo u slučajevima teških prekršaja; te da se rokovi prije odnose na početak nego na završetak korektivnih mjera.

Donijeti izmjene i dopune:

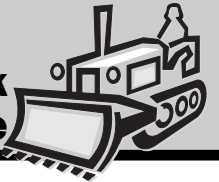
U FBiH: Zakon o turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti (Službene novine FBiH 19/96) Članci 107., 108.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 17

Ublažavanje viznoga režima za ulazak u BiH stranim državljanima iz nekoliko zemalja Središnje Europe

[illegible]

HOĆE LI OVE MJERE ZAISTA DOVESTI DO PORASTA TURIZMA U BIH?

"Naravno! Građani ovih zemalja posjećuju Hrvatsku i tamo troše novac za vrijeme odmora. Mnogi pozele usput posjetiti Sarajevo, Mostar, Međugorje i druga mjesta u blizini granice. Drugi bi željeli putovati kroz BiH, što znači da će automatski posjetiti BiH i potrošiti nešto novca ovdje. Siguran sam da ćemo već ovoga ljeta imati odlične rezultate i prihode!"

Šemsudin Džeko
Član predsjedništva
Odbor za promociju
turizma BiH

Propisi koje treba usvojiti:

BiH: Nova odluka o uspostavi trajnog bezviznog režima za građane Češke, Mađarske, Slovačke i Poljske za ulazak, izlazak ili prolazak kroz BiH.

BiH: Ministarstvo vanjskih poslova mora poslati zahtjev Državnoj graničnoj službi da omogući dosljedno provođenje i jedinstvene kriterije u svim procedurama koje se primjenjuju tijekom ulaska, izlaska ili prolaska turista na svim graničnim prijelazima, sukladno Zakonu o bezviznom režimu koji je na snazi. Zatim, građanima spomenutih zemalja omogućiti ulazak u zemlju samo s osobnim iskaznicama, te izdavanje skupnih viza.

Turizam je sektor s velikim potencijalom, koji treba razviti i ohrabriti u BiH zbog poticanja gospodarstva i stvaranja radnih mjesta koje turizam donosi. Pored toga, zbog visoke razine razvijenosti turizma na priobalnim područjima Hrvatske, koja graniči s BiH, postoji veliki potencijal za promet kroz BiH, kombinirana putovanja u obje zemlje, te kraće izlete s obale. Uz državljane nekoliko zemalja članica Europske unije, sve je veći broj turista iz zemalja Središnje Europe kandidata za pridruženje Europskoj uniji koji posjećuju regiju, i koji su izrazili interes da posjete BiH.

STANJE

Postojeći vizni režim u BiH je vrlo restriktivan, i djeluje destimulirajuće na turiste koji žele posjetiti zemlju. Ovaj problem se u najvećoj mjeri odnosi na turiste iz zemalja Središnje i Istočne Europe (Češka, Slovačka, Poljska i Mađarska), koji ljetne odmore provode u Hrvatskoj. Oko 1,6 milijuna građana iz ovih zemalja posjetili su Hrvatsku u 2001. godini. Građani ovih zemalja moraju imati vizu, a veoma teško mogu dobiti vizu na samoj granici. Ako u zemlji iz koje turisti dolaze nema diplomatsko/konzularnih zastupništava BiH, za njih je jednostavno prekomplikirano posjetiti BiH.

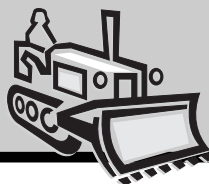
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Vratiti na snagu Odluku Vijeća ministara BiH iz 2002. godine o privremenom bezviznom režimu za građane Češke, Mađarske, Poljske i Slovačke, kao i Odluku o uspostavi trajnog bezviznog režima za građane ovih zemalja.

RIJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Turizam

Poboljšanje turizma učlanjenjem BiH u program InterRail Pass

Reforma br. 18

STANJE

Program InterRail Pass je sporazum između 29 europskih željeznica kojima je osigurano neograničeno kretanje širom željezničke mreže u zemljama članicama, za sve kupce InterRail Pass-a. Osim BiH i Albanije, 29 država članica obuhvaća željeznice svih europskih i istočnoeuropskih država.



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Trenutačna situacija daje sliku BiH kao zemlje koja se nalazi na samom dnu ljestvice među istočnoeuropskim zemljama koje predstavljaju putno odredište. To također ukazuje da željeznice ovdje ne funkcioniraju od rata, da stanje u zemlji još nije normalizirano, i da je čak možda opasno putovati u BiH. Ovakva slika predstavlja ozbiljnu prepreku razvoju turizma među mladima i turizma općenito. Nakon ponovnog otvaranja mosta u Šamcu, bh. željeznice više pripreme za ponovnu uspostavu željezničkoga prometa s Budimpeštom, što će također omogućiti povezivanje s drugim odredištima diljem Europe. Uključivanje u sporazum InterRail Pass bilo bi korisno za promoviranje usluga željezničkoga putničkog prometa u BiH i BiH kao mogućeg odredišta.



Šemsudin Džeko
Član predsjedništva
Odbor za promociju
turizma BiH

ŠTO JE InterRail I ZAŠTO JE VAŽAN?

"InterRail je propusnica koja se prodaje mladim turistima, kako bi s jednom kartom mogli koristiti sve europske željeznice na putovanju. Jedine dvije zemlje na kontinentu koje ne učestvuju u InterRail programu su BiH i Albanija - a Albanija nema željeznica!"

RJEŠENJE

Treba dati preporuku Željezničkoj javnoj korporaciji BiH da podnese službeni zahtjev UIC-u (Union Internationale des Chemins de Fers - Međunarodna unija željeznica) za uključivanje bh. željeznica kao članica u sporazum InterRail Pass. Na posebnom godišnjem sastanku UIC-a, koji biva održan svakoga rujna, razgovara se na temu InterRail Pass sporazuma. Željeznička javna korporacija BiH treba se pobrinuti da podnese zahtjev i izvrši sve pripreme za prijam na sljedećem sastanku koji će biti održan u rujnu 2003. godine.

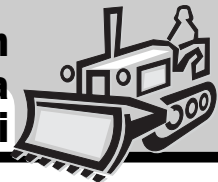
Željeznička javna korporacija BiH treba pripremiti pismeni zahtjev za prijam bh. željeznica u obitelj Inter-Rail željeznica.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 19

Olakšavanje poslovanja obrtničkih poduzeća u RS i smanjenje birokratskih procedura kroz izmjene Zakona o obrtničko-poduzetničkoj djelatnosti



Prema nedavno usvojenom Zakonu o obrtničko-poduzetničkoj djelatnosti u RS, postoji nekoliko uvjeta koje treba ispuniti prilikom predaje dokumentacije za registraciju obrtničke tvrtke. Dva uvjeta su naročito problematična: dokaz da poduzetnik nije u stalnom radnom odnosu i dokaz da poduzetnik posjeduje odgovarajuće kvalifikacije, u smislu stručne spreme ili obuke, za otvaranje obrtničke tvrtke.

STANJE



KAKO OVE PROMJENE MOGU POMOĆI STVARANJU NOVIH RADNIH MJESTA?

Slavko Prošan
Vlasnik i kvalificirani bravar
ELBA

“Ove izmjene omogućit će osobama koje su već u radnom odnosu, ali žele zakonskim putem osnovati malo poduzeće i zadržati posao, da to i učine. Uspješni poduzetnici često počinju kao vlasnici manjih obrtničkih tvrtki, ali se kasnije šire i upošljavaju više ljudi. Pored toga, problem kod mnogih obrta nisu kvalifikacije, već talent. Tržište, to jest kupci, odlučit će tko je kvalificiran.”

Izmjene i dopune koje treba usvojiti:

RS: Zakon o zanatsko-poduzetničkoj djelatnosti (Službeni glasnik Republike Srpske br. 16/02), član: 2., 14./1, 17.

Objekti zapreke u značajnoj mjeri destimuliraju (a često i sprječavaju) registriranje ili preregistriranje obrtničkih tvrtki. To obrtničke tvrtke tjera da protuzakonito obavljaju svoju djelatnost, te sprječava osnivanje novih obrtničkih tvrtki jer postavlja velike zapreke pred poduzetnike koji tek počinju s poslovanjem. Ove zapreke mogu također potaći potkupljivanje i korupciju. Pored toga, ne postoji institucija koja bi privatnom poduzetniku mogla izdati potvrdu da je neuposlen (s obzirom na činjenicu da obavlja samostalnu djelatnost). Također, ne postoji razlog da osoba koja je u punom radnom odnosu ne započne i drugu ili dopunsku djelatnost, a stupanj obrazovanja i obuke trebao bi biti uvjet samo za pojedine, specifične djelatnosti.

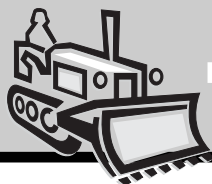
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Uslugašavanje određenih članaka Zakona RS koji se odnose na spomenute zapreke sa Zakonom FBiH, koji ne zahtijeva određeni stupanj kvalifikacija i obrazovanja, ili potvrdu o neuposlenosti.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Tržište rada

Reforma br. 20

Izmjene odredaba o pripravničkom i volonterskom radu u cijeloj državi

STANJE

Volonterski rad (kojega često nazivaju "pripravničkim radom") predstavlja važnu priliku mladim ljudima u BiH za sticanje praktičnoga iskustva nakon svršetka školovanja. Međutim, postojeći zakoni o radu ne sadrže jasne odredbe za mlade ljude koji pokušavaju ući na tržište rada. Budući da je praktično iskustvo gotovo uvijek preduvjet za uposlenje u BiH a trenutačna stopa uposlenosti je izuzetno niska, zakonodavstvo o radu treba sadržavati odredbe koje će olakšati pristup mladim tržištu rada a istovremeno biti od koristi i za poslodavce. U FBiH, RS, i Distriktu Brčko zakoni koji uređuju status voloneta (i svih oblasti radnih odnosa) nisu usklađeni.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Nema preciznih zakonskih propisa ili državne strategije za program upošljavanja mladih koji bi bio utemeljen na poduzećima. Mladi koji traže posao nemaju potporu tijela vlasti. Budući da nema poticaja poslodavcima da zapošljavaju mlade obrazovane ljude, oni često iskorištavaju mogućnost volonterskoga rada, tako što angažiraju ljude da rade kao volonteri, kako bi izbjegli troškove, doprinose za socijalno osiguranje, itd. Ove malverzacije očigledno su na štetu mladih, koji pokušavaju steći praktično iskustvo, a to istovremeno stimulira i praksu upošljavanja na crnom tržištu.



Siniša Šarac
Successor Generation
Initiative

HOĆE LI OVO ZAISTA POMOĆI OTVARANJU MOGUĆNOSTI ZA UPOŠLJAVANJE MLADIH?

"Ovim promjenama, sticanje važnoga praktičnog iskustva kroz volonterski pripravnički rad postalo bi pristupačnije za mlade i atraktivnije za poduzetnike. U razvijenijim zemljama, ovo je jedan od najvažnijih koraka za izgradnju karijere, koji mladim ljudima daje praktično poslovno iskustvo, kao nadogradnju teoretskog znanja stečenog u školi ili na fakultetu."

RJEŠENJE

Potrebno je donijeti izmjene koje bi ojačale razvoj istinskog pripravničkoga i volonterskoga rada. Na primjer, treba omogućiti pripravničke programe i programe za mlade stručnjake u javnim ustanovama. Preduvjeti za takvo uposlenje trebaju biti obrazovanje koje odgovara profesiji o kojoj je riječ te potrebno testiranje za obavljanje samostalnoga rada. Izmjene i usklađivanje svih postojećih zakona koji se odnose na volonterski rad treba provesti u cijeloj BiH.

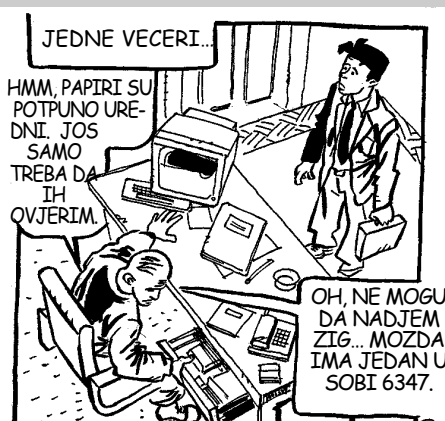
Donijeti izmjene i dopune:

FBiH: Zakon o radu (Službene novine FBiH 43/99; 32/00) članak 26.-28.

RS: Zakon o radu (Službeni glasnik RS 38/00; 40/00; 41/00; 47/02) članak 29.-32.

Distrikt Brčko: Zakon o radu (Službeni glasnik BD 7/02) članak 21.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 21

Usklađivanje preduvjeta za polaganje pravosudnoga ispita u cijeloj BiH kako bi bio osiguran jednak pristup tržištu



Pravosudni ispiti iz FBiH i RS su recipročni, u smislu da pravnik koji je pravosudni ispit položio u jednomu entitetu može prakticirati pravo u drugomu entitetu. Iako između ova dva pravosudna ispita možda postoje male razlike, oni pružaju iste, standardne kvalifikacije. Međutim, preduvjeti za polaganje ispita nisu usklađeni u FBiH i RS. Da bi polagale pravosudni ispit, osobe koje su diplomirale na pravnom fakultetu trebaju imati određeni broj godina pravnog iskustva. U FBiH pravnik može polagati pravosudni ispit nakon dvije godine, ukoliko ih je proveo u sudu ili u privatnoj odvjetničkoj tvrtki, odnosno nakon četiri godine ukoliko ih je proveo u privatnoj tvrtki ili nekom drugomu tijelu vlasti ili međunarodnoj organizaciji. Međutim, u RS, pravnik može polagati ispit nakon dvije godine pravnoga iskustva stečenog na bilo kojem radnom mjestu.

STANJE



Miralem Porobić
Odvjetnik

HOĆE LI USKLAĐIVANJE RIJEŠITI PROBLEM?

"Da. Ukoliko ove izmjene budu donesene, svi pravnici će imati jednaka prava, bez obzira na to gdje u BiH žive."

Donijeti izmjene i dopune:

FBiH: Zakon o pravosudnom ispitu (Službene novine FBiH 2/95) članak 2., 3.

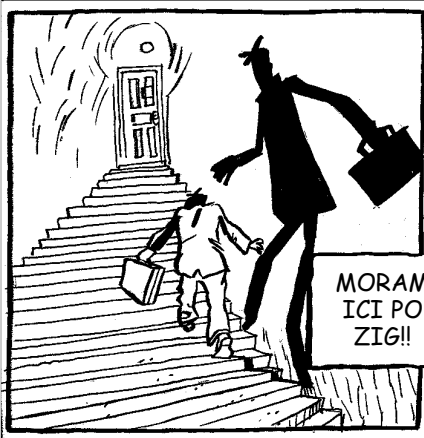
Neusklađenost propisa podrazumijeva da je pravnik koji je diplomirao na pravnom fakultetu u FBiH, koji je iskustvo stekao u privatnoj tvrtki, nekoj javnoj ustanovi koja nije sud ili pak međunarodnoj organizaciji, u lošijoj situaciji u usporedbi s pravnikom iz RS. Takav pravnik iz FBiH mora imati četiri godine iskustva prije nego što može izaći na pravosudni ispit, u usporedbi sa samo dvije godine koje su potrebne pravniku iz RS. To pravnike iz RS npravično dovodi u povoljniji položaj. Usklađivanje je ključno kako bi bio osiguran jednak pristup tržištu i radnim mjestima koja se nude u privatnim odvjetničkim tvrtkama, čime bi bilo potaknuto upošljavanje.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Izmijeniti federalni zakon kako bi bili usklađeni propisi u oba entiteta, tako da dvije godine iskustva budu dovoljne za polaganje pravosudnoga ispita, bez obzira na to gdje je stečeno iskustvo u pravnim poslovima.

RJEŠENJE

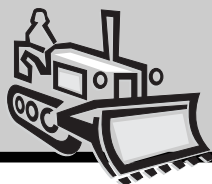
MAKSOVE AVANTURE



MORAM
ICI PO
ZIG!!



AHHRRRG!!



Tržište rada

Reforma br. 22

Usklađivanje uvjeta za registraciju djelatnosti tvrtke

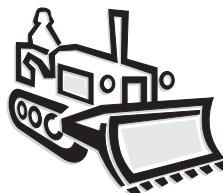
STANJE

Poduzetnici iz FBiH koji se bave građevinarstvom suočavaju se s problemima jer zakon od njih zahtijeva da imaju najmanje 15 stalno uposlenih. U zakonima RS nema takvih uvjeta.



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Odredba da moraju imati najmanje 15 uposlenika onemogućuje male privatne tvrtke sa sezonskom radnom snagom da sudjeluju na tržištu na kojemu uglavnom dominiraju velike tvrtke. Takve tvrtke ne mogu registrirati "građevinarstvo" kao jednu od svojih djelatnosti, a samim time nisu u stanju sudjelovati na natječajima koji od poduzeća zahtijevaju da budu "građevinska" tvrtka. To je primjer nepravilne konkurencije koju predstavljaju velike tvrtke, često u državnom vlasništvu. S druge strane, poduzeća iz RS mogu registrirati građevinsku djelatnost bez sličnih ograničenja, te se mogu i prijavljivati na natječaj i raditi kao svaka druga građevinska tvrtka.



ZAŠTO VAM OVA ODREDBA PREDSTAVLJA PROBLEM?

Marko Živković
Ravnatelj
Zidmar d.o.o.

"Ja imam manje od 15 stalnih uposlenika, ali imam puno sezonskog posla za veliki broj radnika, budući da u zimskim mjesecima nema skoro nikakvog posla. Nije pravično da se neko poduzeće iz drugog entiteta, koje je još manje, može prijaviti na tender kao građevinsko poduzeće, a mi ne možemo!"

RJEŠENJE

Iako za obavljanje građevinske djelatnosti mogu postojati druge odredbe koje se tiču kakvoće, osiguranja, i sigurnosnih kriterija, broj uposlenih ne bi smio igrati ulogu u tomu. Zakonske propise treba uskladiti u oba entiteta kako bi građevinskim poduzetnicima bile pružene jednake mogućnosti.

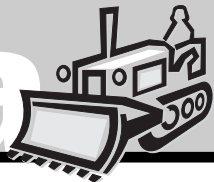
Nadležna ministarstva u oba entiteta odmah će oformiti povjerenstvo koje će razmotriti postojeće zakone i uskladiti ih u roku od 60 dana.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 23

Načela prebacivanja mjesta ubiranja poreza na promet




Marinko Surić
Generalni ravnatelj
Bobita Co. d.o.o

ZAŠTO BI OVAKVA RAZLIČITA STRUKTURA OPOREZIVANJA BILA DOBRA ZA PODUZEĆA KAO ŠTO JE VAŠE?

"Time bi bilo omogućeno onima koji zakonski posluju ovim robama da prežive i ostvare dobit. Čisto poslovanje je neodrživo kada se sučeljava s ovako široko rasprostranjenom neobjavnom konkurencijom od strane onih koji imaju mogućnost kontinuirano izbjegavati plaćanje poreza."

Treba izmijeniti sljedeće zakone:

RS: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i porezu na promet (Službeni glasnik RS br. 25/02; 30/02) Članci 1.-11.

FBIH: Zakon o posebnom porezu na naftne derivate (Službene novine FBiH br. 6/95; 27/98; 41/98; 51/99; 29/02) Članci 1.-18.; Zakon o posebnom porezu na kavu (Službene novine FBiH br. 6/95; 51/99; 52/01) Članci 1.-14.; Zakon o posebnom porezu na pivo (Službene novine FBiH br. 6/95; 51/96; 52/01) Članci 1.-14.; Zakon o posebnom porezu na alkohol (Službene novine FBiH br. 6/95; 51/96; 52/01) Članci 1.-15.; Zakon o posebnom porezu na bezalkoholna pića (Službene novine FBiH br. 6/95; 51/99; 52/01) Članci 1.-17.

Brčko Distrikt: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga u prometu Brčko Distrikta (Službeni glasnik BD br. 7/02) Članci 1.-11.

Porezne uprave se trude provesti sustav ubiranja poreza na promet akciznom robom na razini maloprodaje. To bi trebala biti korektna metoda obračuna poreza na promet. Međutim, ovaj sustav stvara ogroman problem kontrole oporezivanja za sve porezne uprave u BiH. Taj sustav je pomogao "fiktivnim" poduzećima da razviju komplicirani lanac prodaje koji je gotovo nemoguće pratiti, od jednoga "trgovca na veliko" do drugoga.

STANJE

Postojeći sustav ne samo da ima negativan utjecaj na javne proračune u BiH na svim razinama, nego također sprječava razvoj povoljnoga poslovnoga ozračja za legitimnu trgovinu akciznim robama. Taj sustav također dovodi do neobjavne konkurencije u trgovini i ima negativan utjecaj na javne proračune u BiH na svim razinama. Kada su prošle godine provedene izmjene zakona koji se tiču duhanskih prerađevina, u prvom mjesecu nakon provedbe ostvareni su dodatni prihodi u iznosu od 1400% više u usporedbi s prethodnim mjesecom.

**ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA
PROBLEM?**

Rješenje je vratiti mjesto ubiranja poreza na promet akciznom robom na mjesto uvoza ili proizvodnje robe. Robe koje treba uključiti u ovaj sustav trebaju, zajedno s duhanskim prerađevinama, obuhvatiti sljedeće: naftne derivate, alkoholna i bezalkoholna pića (osim mineralnih voda i prirodnih sokova bez konzervansa) i kavu. Predložene izmjene zahtijevaju punu suradnju i koordinaciju između RS, FBiH i Brčko Distrikta.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE

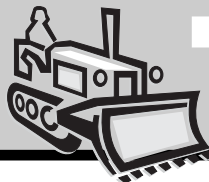


SVE JE U REDU.
EVO VAŠE
RJEŠENJE
O REGISTRACIJI!



MI SMO
OVDJE VRLO
BRZI I EFIKA-
SNI. AKO MI
KAŽEMO DA JE
SVE U REDU,
ONDA JE SVE U
REDU.



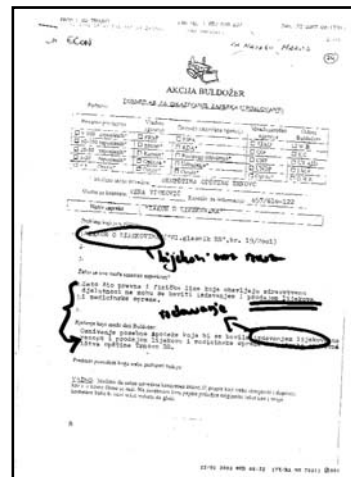


Olakšavanje izvoza lijekova iz BiH

Reforma br. 24

STANJE

Farmaceutska je industrija jedna od najuspješnijih izvoznih industrija u zemlji, veoma značajna za gospodarstvo BiH i osigurava veliki broj radnih mjesta. Farmaceutska se poduzeća oslanjaju na njihove kapacitete u cilju izvoza njihovih proizvoda i uzoraka proizvoda za strane partnere i kupce, na brz i učinkovit način te BLAGOVREMENO. Međutim, prosinca 2002. godine, Vijeće je ministara izmijenilo odredbe kojima se regulira uvoz i izvoz medicinskih proizvoda. Sada je potrebno pribaviti još jednu dodatnu dozvolu za izvoz od državnoga Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, pored dozvola koje je potrebno dobiti od entitetskih ministarstava zdravlja za ove i druge robe.



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Posljedica ove odluke je još jedan dodatni korak koji je potrebno poduzeti u cilju dobijanja dozvole, što predstavlja još jednu nepotrebnu proceduru i što oduzima dragocjeno vrijeme poduzetnicima. Taj proces traje 10-15 dana dulje, samo zbog proceduralnih razloga. Ništa se ne mijenja; ista dozvola se izdaje na različite memorandume. Ova nepotrebna odugovlačenja, koja dugo traju, smanjuju konkurentnost BiH na izvoznome tržištu.



Edin Arslanagić
Generalni ravnatelj
BOSNALIJEK

ŠTO ZNAČE SADAŠNJI UVJETI ZA VAŠE PODUZEĆE?

"Od siječnja ove godine nismo u mogućnosti ispoštovati rokove koje smo obećali stranim partnerima i gubimo posao. Nova administrativna zapreka koja je dodana u prosincu 2002. godine nam je još VIŠE otežala izvoz u usporedbi s prethodnim razdobljem!"

RJEŠENJE

Entitetska ministarstva zdravlja trebaju nastaviti izdavanje dozvola. Ta ministarstva trebaju imati obvezu da po službenoj dužnosti dostave jedan primjerak na znanje Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa za njihovu evidenciju. Ovime bi bili rasterećeni poduzetnici i manje vremena bi bilo izgubljeno.

Treba izmijeniti sljedeći propis:

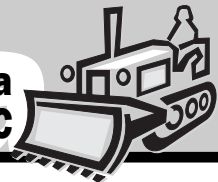
BiH: Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o klasifikaciji roba na režime izvoza i uvoza (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine br. 40/02, točka 3.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 25

Smanjenje izvoznih troškova i kašnjenja u vezi s fitosanitarnim certifikatom sukladno Direktivi EU 2000/29/EC



Trenutačno se proizvodnja tekstila u BiH oslanja na uvoz pamučnih vlakana. Pamuk se često uvozi putem posrednika iz Europe, a ne izravno od proizvođača koji se većinom nalaze u Africi. Vlade ovih država (većinom članica EU) izdaju svoje vlastite fitosanitarne certifikate za izvoz ovih vlakana. Međutim, sadašnji bh. zakoni propisuju da se izvorik ili ovjerena kopija fitosanitarnog certifikata zemlje podrijetla mora priložiti na granici uz certifikat EU.

STANJE



ZAŠTO OVI UVJETI NISU KOREKTNI?

Jean-Paul Bondaz
Ravnatelj
NERFIL d.d. MOSTAR

"Fitosanitarni certifikat koji izdaje Italija treba vrijediti kao izvorik iz Burkine Faso ili Malija, ali se od nas još uvijek zahtijeva da pribavimo oba!"

Pamuk se kupuje od trgovaca izravno iz zemlje podrijetla ili iz zaliha koje su stvorene u drugoj zemlji za buduću prodaju i izvoz u partijama (naprimjer, Italija). Pošto se izvorni fitocertifikat (iz zemlje podrijetla) odnosi na cjelokupnu količinu, talijanske vlasti izdaju novi, zasebni fitocertifikat za svaku prodanu partiju. Nepotrební zahtjev bh. vlasti za ovjerenom kopijom izvornika (ovjera se radi samo u zemlji podrijetla) povećava administrativne troškove i dovodi do velikih odugovlačenja za bh. poduzeća koja se bave uvozom. Ova sirovina je, međutim, od ključnoga značaja za proizvodnju visokokvalitetnih konaca i tekstila koji će biti izvoženi po visokoj cijeni.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Treba izmijeniti sljedeći propis:

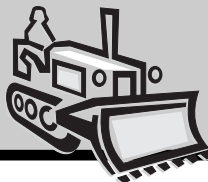
BiH: Pravilnik o zdravstvenoj kontroli bilja u prometu preko državne granice (Službeni glasnik SFRJ br. 59/91), Članak 4.

BiH treba uskladiti svoje zakone sa standardima EU, prema Direktivi EU koja se odnosi na proizvodnju bilja. Time bi bilo dovoljno prihvatiti fitosanitarni certifikat zemlje koja vrši izvoz robe uvezene iz zemlje podrijetla.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Tróvina

Reforma br. 26

Rad slobodnih zona sukladno Zakonu o slobodnim zonama u BiH

STANJE

U BiH postoji sedam slobodnih zona. One su osnovane zbog promocije razvoja gospodarstva, proizvodnje i izvoza. Samo se Zona Vogošća sastoji od oko 40 poduzeća, uključujući tvornicu TAS, u koju je Volkswagen uložio sredstva. Slobodna zona Vogošća upošljava otprilike 450 osoba. Zakonski propisi o slobodnim zonama, međutim, nisu usklađeni između entiteta i države.



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Zbog konfliktnih odredaba Zakona o slobodnim zonama u BiH postoji rizik od zatvaranja slobodnih zona zbog isključivo administrativnih i proceduralnih razloga. Entiteti još uvijek nisu usvojili podzakonske propise potrebne za provedbu ovoga Zakona, ali slobodne zone su već dobile rok do kojega moraju ispoštovati ove procedure. Zatvaranje ovih zona značilo bi gubitak većeg broja radnih mjesta i gubitak inozemnih ulaganja koja već postoje u ovim zonama.



Zijad Kafedžić
Ravnatelj
Slobodna zona Vogošća

KOLIKI JE MOGUĆI GUBITAK PROUZROČEN ZATVARANJEM OVIH ZONA?

“Ove zone su dopustile naš razvoj. Želimo postupati sukladno zakonu, ali kada je u pitanju 450 radnih mjesta, kao što je slučaj u Vogošći, administrativne procedure trebaju osigurati to da nam prijelazno razdoblje omogući da nastavimo s radom dok istovremeno nastojimo ispuniti nove zahtjeve.”

RJESZENJE

Dopustiti produljenje roka za poštivanje ovih odredbi za šest mjeseci. To bi omogućilo da slobodne zone rade dok se ne usvoje potrebne promjene koje zahtijevaju podzakonski akti.

Potrebno je uzvojiti izmjene i dopune:

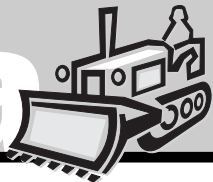
Zakon o slobodnim zonama u BiH (Službeni glasnik BiH 22/02)
članak: 31., 38.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 27

Usuglašavanje mehanizama za kupoprodaju vozila u cijeloj BiH



Postoje značajne razlike glede oporezivanja rabljenih vozila između Distrikta Brčko, Federacije BiH i Republike Srpske. Problemi se pojavljuju glede različitoga tumačenja o tomu tko treba biti poreski obveznik: je li to kupac ili prodavatelj.

STANJE



Sahib Huseinspahić
Ravnatelj
Šabe komerc

KUPAC ILI PRODAVATELJ, ZAŠTO JE TO VAŽNO?

“Ovi jednostavni detalji u zakonu prave pakao ljudima koji se bave prometom rabljenih vozila. Zaista je apsurdno da vozilo prodano u jednomu slučaju nije predmetom poreza na promet, a prodano u drugomu slučaju biva dvaput oporezovano!”

Potrebno je usvojiti izmjene i dopune:

Federacija BiH: Zakon o porezu na promet proizvoda i usluga (Službene novine F BiH 6/95, 25/97, 13/00, 36/00, 54/00, 22/01, 49/02) članak 14.

Različiti postojeći zakonski propisi dovode ili do dvostrukoga oporezivanja ili do kupoprodaje rabljenih vozila oslobođenih plaćanja poreza u slučaju međuentitetskoga prometa. Na primjer, ako je prodavatelj iz Federacije BiH, a kupac iz Republike Srpske, obje su strane obvezne platiti porez na promet. Ako je prodavatelj iz Republike Srpske, a kupac iz Federacije BiH nijedan nije obavezan platiti porez na promet. Ovo dovodi do pojave nepravilnosti na tržištu i onemogućuje međuentitetsku trgovinu.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Postojeći zakonski propisi (definicija poreskih obveznika u postojećim zakonima o porezu na promet u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Distriktu Brčko) trebaju u cijelosti biti usuglašeni tako da plaćanje poreza na promet postane uvijek odgovornost kupca.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Reforma br. 28

Uklanjanje obveze registriranja predstavništva inozemnih poduzeća u oba entiteta

STANJE

Sukladno važećim zakonskim propisima nemoguće je registrirati predstavništvo inozemnih poduzeća za cijeli teritorij Bosne i Hercegovine kod državnoga Ministarstva za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose, a da isto također ne mora biti registrirano u entitetima. Postupak registracije zahtijeva da se inozemno poduzeće registrira na tri različita mjesta: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (Sarajevo), Ministarstvo trgovine i ekonomskih odnosa s inozemstvom Republike Srpske (Banja Luka) i Ministarstvo trgovine Federacije BiH (Mostar). To znači popunjavanje tri kompleta obrazaca, putovanje na tri različita mjesta i plaćanje tri odvojene takse. Ovi zahtjevi su apsurdno nepotrebni pošto je rad predstavništava ograničen na ispitivanje tržišta, reklamiranje, informiranje javnosti i identifikiranje investicija/mogućnosti tržišta, kao i opće predstavljanje. Inozemna predstavništva ne obavljaju aktivnosti proizvodnje ili prodaje.



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Predstavništva često služe kao prvi korak inozemnih ulagača. Ovaj prvi korak treba olakšati koliko je to moguće kako bi inozemna poduzeća bila ohrabrena za daljnja ulaganja u BiH. Izuzetno je važno osigurati da ovi uredi mogu bez problema raditi širom zemlje. Pored toga, inozemni ulagači dobijaju dojam da se tržište Bosne i Hercegovine sastoji od dvije zemlje i da je stoga vrlo komplicirano. Postojeći entitetski propisi zahtijevaju neophodni postupak registracije koji zahtijeva izuzetno mnogo vremena i služi samo u administrativne svrhe.



Sead Bašić
Voditelj, Ured Sarajevo
Unilever

HOĆE LI OVO IMATI UTJECAJA NA STRANA ULAGANJA U ZEMLJU?

"Pojednostavljivanje procesa registracije predstavništava predstavlja značajan korak ka ohrabrivanju ulagača da dođu u Bosnu i Hercegovinu. Time će biti izbjegnuta mogućnost da oni steknu dojam da je ionako malo tržište podijeljeno na dva dijela."

RJEŠENJE

Treba usvojiti novo zakonsko rješenje (Odluka Vijeća ministara), čime bi bio preustrojen cijeli proces, u kojemu bi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH bilo jedino mjesto za registraciju predstavništava inozemnih poduzeća.

Potrebno je usvojiti sljedeće propise:

BiH: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa treba predložiti Vijeću ministara Odluku o uvjetima za osnivanje i rad predstavništava inozemnih osoba u BiH.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 29, 30

Pojednostavljenje postupka registracije izravnih inozemnih ulaganja u FBiH i RS



Inozemni ulagač koji želi izvršiti ulaganja i poslovati u oba entiteta mora ispoštovati duge procedure. Kako bi ulaganje bilo registrirano u sudu, ulagač mora otići u nekoliko institucija i dobiti slične ali zasebne odluke od svake od ovih institucija, kao zasebne dokumente: jednu odluku koju izdaje državno Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (sa sjedištem u Sarajevu), jednu odluku koju izdaje Federalno ministarstvo trgovine (sa sjedištem u Mostaru), i jednu odluku koju izdaje Ministarstvo za ekonomske odnose s inozemstvom RS (sa sjedištem u Banjoj Luci). Onda kada se ulaganje stavi u funkciju, ulagač će ponovno morati otići u ova tri ministarstva i dobiti zasebne dokumente u slučaju ako dođe do bilo kakve izmjene u ovom ulaganju, npr. povećanja kapitala.

STANJE



Salko Kulukčija
"Wulle & Partner" d.o.o.
Mostar

OBESHHRABRUJE LI KOMPLICIRANI SUSTAV INOZEMNE ULAGAČE?

"Naravno. Kako se BiH može natjecati za ulaganja s ostatkom Središnje Europe kada ima tako kompliciran sustav? Ukoliko ulagač mora trčati po različitim krajevima zemlje svaki put kada želi uložiti novac u neki posao, jednostavno to neće više raditi i otići će drugamo."

Donijeti izmjene i dopune:

BiH: Zakon o politici izravnih inozemnih ulaganja (Službeni glasnik BiH 17/98) Članak 5

Kako bi bile dobijene zasebne odluke potrebno je utrošiti i vrijeme i novac (preslike različitih dokumenata koje moraju biti ovjerene ili ovjerene kod bilježnika, prethodne odluke ministarstva, plaćanje za usluge odvjetnika, pristojbe, itd.). Za inozemnoga ulagača sve ovo je vrlo frustrirajuće i iziskuje dosta vremena, i on može lako izgubiti strpljenje.

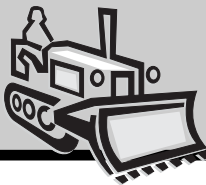
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Sukladno Ustavu BiH, vanjskotrgovinska politika je nadležnost državnih institucija BiH. U Zakonu o politici izravnih inozemnih ulaganja u BiH, osnovna svrha registracije u entitetskim ministarstvima jeste samo prikupljanje statističkih podataka o inozemnim ulaganjima. Treba izmijeniti i dopuniti zakone kako bi bila omogućena registracija samo na državnoj razini, te da Ministarstvo na državnoj razini o ovome izvjesti entitetska ministarstva i sudove. Ovo će uveliko pojednostaviti život ulagača.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE



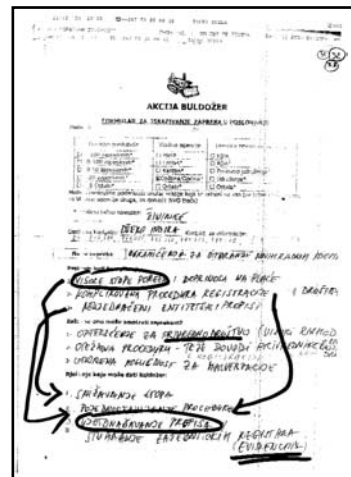


Reforma br. 31,32,33

Omoćućavanje brisanja poduzeća iz sudskoga registra u FBiH, RS i Distriktu Brčko

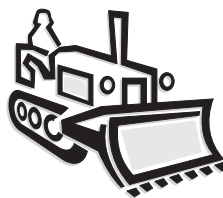
STANJE

Trenutaćno postoji veliki broj fiktivnih poduzeća na cijelomu teritoriju zemlje, što za posljedicu ima nepravilnu konkurenciju na tržištu, kao i znaćajan poremećaj tržišnih uvjeta. Pošteno se poduzetnici nalaze u nepovoljnom položaju u poređenju s onima koji koriste fiktivna poduzeća. Kada tijela vlasti otkriju fiktivno poduzeće, ono može biti izbrisano iz sudskoga registra poduzeća samo ako se vlasnik pojavi na odgovarajućemu sudskom postupku i osobno potpiše zahtjev za brisanje poduzeća iz sudskoga registra. Međutim, u slučaju mnogih fiktivnih poduzeća, vlasnik, onako kako je registriran, ne postoji, i ova poduzeća ostaju u registru i bivaju korištena za daljnje utaje poreza i pranje novca.



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ovo stvara nepravilnu konkurenciju na tržištu, kaćnjavajući poštene poduzetnike za plaćanje pristojbi, i otećavajući njihov opstanak na tržištu. Ovo ćak poštene trgovce može odvesti da posluju u oblasti sive ekonomije kako bi opstali. Ovakvo stanje pravi poremećaje na tržištu omoćućavajući nepoštenim trgovcima da ostvare prednost sticanja većih trgovaćkih marži, ili smanjivanjem cijena njihovih proizvoda tako ih ćineći privlaćnijima za kupce. Fiktivna poduzeća mogu biti korištena i dalje za pranje novca, i moguće u druge kriminalne svrhe, povećavajući na taj naćin stopu kriminala u BiH.



ZAŠTO STE ODABRALI OVE ZAPREKE?

Radna skupina
Povjerenstva "Buldožer"

"Stoga što fiktivna poduzeća predstavljaju bolest našega gospodarskog sustava, potrebno je da sucima osiguramo lak naćin za brisanje ovih poduzeća iz evidencije."

RJEŠENJE

Uspostaviti brz postupak brisanja poduzeća iz sudskoga registra, koji, u posebnim uvjetima, ne zahtijeva potpis vlasnika. Ovo će pomoći dućnosnicima FBiH, RS, i Distrikta Brćko da uklone postojeća fiktivna poduzeća iz sudskih registara, na taj naćin onemoćućujući daljnju uporabu ovih poduzeća u svrhe utaje ili malverzacija.

Izmijeniti i dopuniti:

RS: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upisu u sudski registar RS (Slućbeni glasnik RS 24/98, 37/01) Ćlanci 1., 2., 63.

FBiH: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o postupku upisa pravnih osoba u sudski registar FBiH (Slućbene novine FBiH 4/00, 19/00) Ćlanci 1., 2., 52.

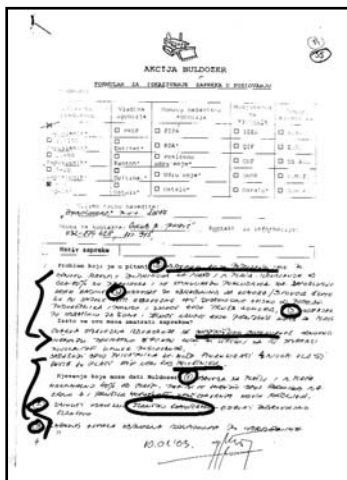
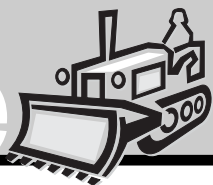
DB: Zakon o registru poduzeća i poduzetnika Distrikta Brćko (Slućbeni glasnik Distrikta Brćko 9/01, 10/02) Ćlanci 2., 38.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 34,35

Transformirati članstvo u komorama u FBiH i RS s obaveznoga na dobrovoljno



STANJE

U FBiH, sva registrirana poduzeća moraju plaćati članarinu komorama na tri razine: županijskoj, federalnoj i državnoj. U RS, prema zakonu, poduzeća moraju također plaćati obaveznu članarinu Gospodarskoj komori RS. Članice komora imaju ograničeni utjecaj na aktivnosti komora zbog netransparentnih upravljačkih struktura (skupštine, upravni odbori, itd.). Uz osigurana finansijska sredstva koja dolaze iz obaveznih članarina, komore nisu stvarno usredotočene na predstavljanje poslovnoga sektora na odgovarajući način; njihove članice dobijaju slabu ili nikakvu pomoć.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Komore uzimaju novac od mnogih članica nevoljnika. Loša praksa prevladava u sustavu i postoji malo volje za reformu iznutra. Čak i poduzeća koja su u teškoj finansijskoj situaciji moraju plaćati članarinu; sve dok poduzeća isplaćuju plaće, ona plaćaju i članarinu, što je apsurdno. Umjesto da daju potporu i omogućavaju stvaranje povoljnoga poslovnog okruženja, komore inzistiraju na prikupljanju sredstava a zauzvrat pružaju loše usluge članicama, i ustvari usporavaju njihov razvitak. Da su komore bile istinski partneri poduzeća ne bi bilo potrebe za postojanjem povjerenstva "Buldožer".

RJEŠENJE

Izmijeniti i dopuniti zakone u oba entiteta kako bi bilo omogućeno članstvo na dobrovoljnoj bazi.

ZAŠTO VAM OBAVEZNO ČLANSTVO PREDSTAVLJA PROBLEM?



Zoran Gazibarić "Nobil"
d.o.o. Travnik
Stojan Prešić
STRZ "PFC - Prešić"

"Činjenica da smo morali osnovati naše vlastite udruge je dokaz neuspješnosti postojećeg sustava komora. Mi nismo protiv komora. Samo želimo da iste pružaju dovoljno dobru uslugu kako bi privukle članice da se dobrovoljno priključe njihovim inicijativama."

Donijeti izmjene i dopune:

FBiH: Zakon o Gospodarskoj komori (Službene novine FBiH 35/98) Članak 2., 6., 22.

RS: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Privrednoj komori (Službeni glasnik RS 20/92, 18/99, 51/01) Članci 1.-5.

MAKSOVE AVANTURE





**Pomoći obiteljskim
poduzećima ukidanjem obaveznog članstva
u Obrtničkoj komori FBiH i Obrtničko-poduzetničkoj komori RS**

Reforma br. 36,37

STANJE

Postojeći Zakoni o obrtu u FBiH i RS osiguravaju produljenje postojećega sustava komora obavezivanjem obrtničkih poduzeća da plaćaju članarinu Obrtničkoj odnosno Obrtničko-poduzetničkoj komori. Ovo osigurava zagarantirana financijska sredstva ovim komorama dok standardi kakvoće ili mehanizmi za ostvarivanje transparentnosti u upravljanju nisu uspostavljeni zakonom. Pojedinačni poduzetnici nisu uključeni u rad ovih komora niti na njega utječu



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Komore ne pružaju dovoljno kvalitetne usluge kako bi opravdale obavezu članarinu. Članice dobijaju lošu ili nikakvu pomoć, a komore ne lobiraju učinkovito za poduzetnike. Obavezna članarina ne navodi komore da izmijene svoju lošu praksu i poboljšaju sustav iznutra. Ova članarina je uistinu visoka za mala i obiteljska poduzeća, budući se naplaćuje kao postotak bruto plaća svih uposlenika poduzeća. Ovo ide na štetu tržišta rada. Novac koji se utroši na članarinu u komori bi npr. mogao biti upotrijebljen za povećanje plaća uposlenika.



ŠTO VAS JE NAGNALO DA ZATRAŽITE PREPORUKU POVJERENSTVA "BULDOŽER"?

RJESZENJE

Osigurati da se izmjene i dopune zakoni u oba entiteta kako bi obrtničkim poduzećima bilo omogućeno da plaćaju ovu članarinu na dobrovoljnoj bazi. Ovo bi natjeralo komore da privlače članice boljim radom i uslugama, većim zalaganjem za reforme, i više transparentnim upravljačkim strukturama.

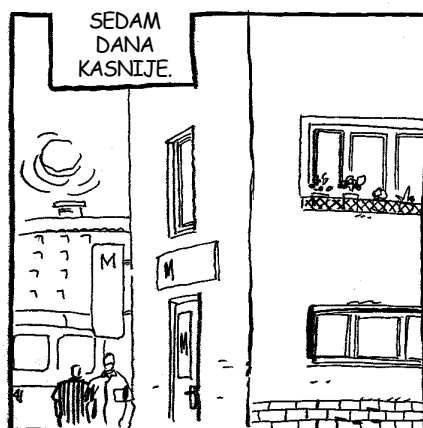
Ibrahim Bošnjaković
Vlasnik
TUP Omiška

“Umorni smo od plaćanja za članstvo u organizacijama koje ne zastupaju naše interese. Sa članstvom na dobrovoljnoj bazi, komore će morati pokazati da pružaju usluge koje su vrijedne troška koji se odvaja za članarinu. Ukoliko ne mogu pružiti dragocjene usluge svojim članicama, nisu potrebne na tržištu.”

Izmijeniti i dopuniti:

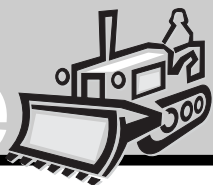
RS: Zakon o obrtu (Službeni glasnik RS 16/02) Članci 50., 54.
FBiH: Zakon o obrtu (Službene novine FBiH 52/02) Članak 42.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 38

Izmijeniti članstvo u županijskim gospodarskim komorama iz obaveznog u dragovoljno



Sva registrirana poduzeća u Federaciji BiH moraju platiti članarinu na tri razine gospodarskih komora: županijskoj, federalnoj i državnoj razini. Privatni poduzetnici nemaju pristup ili utjecaj na rad komora zbog njihove potpuno netransparentne upravljačke strukture. S obzirom da komore imaju siguran izvor sredstava od obaveznog članstva, one nisu zainteresirane za poduzimanje napora koji bi bili usmjereni u cilju propisnog zastupanja poduzeća; članovi komora imaju slabu ili nikakvu potporu. Nadalje, čak i ukoliko je poduzeće u teškoj financijskoj situaciji obavezno je plaćati članarinu u komori sve dok isplaćuje plaće svojim radnicima.

STANJE



IMATE LI KORISTI OD ŽUPANIJSKIH GOSPODARSKIH KOMORA?

Ivica Čurić
“NBI Čurić” d.o.o. Žepče

Županijske su gospodarske komore samo još jedna razina birokratske administracije koja košta poduzeća, a njezin značaj za poduzetnike neznatan je ili ne postoji."

Potrebno je usvojiti sljedeće izmjene i dopune:

FBiH: Zakon o gospodarskim komorama ("Službene novine F BiH", br. 35/98) - članak 7.

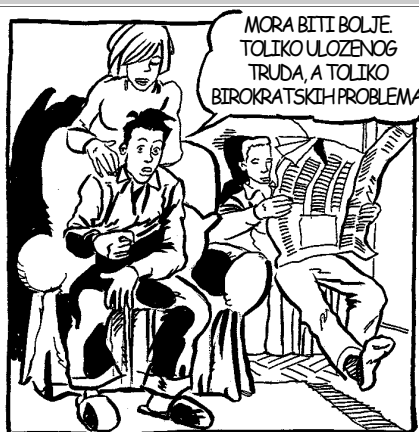
Previše komora, uključujući i one na županijskoj razini, prikuplja sredstva od članova koji imaju osjećaj da nemaju nikakve koristi od komore čiji su članovi. Umjesto da pružaju potporu i omogućavaju stvaranje povoljnoga poslovnog okružja, komore samo prikupljaju sredstva, a zauzvrat daju vrlo malo. Skoro je nemoguće u okviru samoga sustava ispraviti ovakvu lošu praksu. Komore su trebale biti istinski partnerima poduzetima, te tako ne bi bilo potrebe za postojanjem povjerenstva "Buldožer".

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Izmijeniti i dopuniti Zakon kako bi bilo omogućeno dragovoljno članstvo u komorama umjesto sadašnjeg obaveznog članstva, putem provedbe članka 7.

RJSENIJE

MAKSOVE AVANTURE





Financije

Reforma br. 39

Značenje pojma "kapital" u zakonima i praksi Federacije BiH

STANJE

Pojam "kapital", s dodatnim objašnjenjima ili bez njih, mora imati isto značenje i u pravnom i u računovodstvenom smislu. Kontradiktorna odnosno nedosljedna terminologija kod poduzetnika, bankara i pravnika dovodi do pogrešnog razumijevanja ovoga pojma. U cilju uspostavljanja dobrih temelja za stvaranje ozračja koje pogoduje poslovanju zakoni moraju jasno utvrditi i definirati uvjete potrebne za ovo pojmovlje.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Postoje različita značenja ovoga pojma u različitim zakonima u Zakonu o gospodarskim društvima FBiH i Kodeksu o načelima računovodstvenih standarda Zakona o računovodstvu. Ona uključuju i definicije "osnovnoga kapitala" (Statutory Capital) i "vlasničkog kapitala" (Equity Capital). U jednom od zakona prijevod ovoga pojma nije ispravan. Ovo može dovesti do ogromnih administrativnih problema kada se dvije osobe trebaju pozvati na pojam "kapital" u svom svakodnevnom poslovanju, što je veoma često slučaj kada su u pitanju poduzeća, banke i vladine organizacije.



Edib Bašić
član Odbora
Forum za korporacijsko
upravljanje - Corporate
Governance Forum

MISLITE LI DA JE DOISTA TAKO VAŽNO POJASNITI OVE DEFINICIJE?

"U poslovnome ozračju djeluje veliki broj sudionika. Ukoliko se svi ne ponašamo u skladu s istim pravilima onda igra nije poštena. Zakoni moraju biti dosljedni."

RJEŠENJE

Usvojiti izmjene i dopune odgovarajućih zakona kako bi precizno bilo definirano i usklađeno pojmovlje koje se koristi za objašnjenje ovih vrsta kapitala u FBiH.

Potrebno je usvojiti izmjene i dopune:

FBiH: Zakon o gospodarskim društvima ("Službene novine FBiH" br. 23/99, 45/00, 2/02) - članak 38. i članak 56. Zakon o računovodstvu ("Službene novine FBiH", br. 2/95, 12/98) - točka 95. Kodeksa o načelima računovodstvenih standarda

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 40

Omogućavanje prvobitne upotrebe mjenica u FBiH




Adnan Hrenovica
Generalni ravnatelj
LRC Kreditni ured

KAKO BI OVA REFORMA POMOGLA FINANCIJSKOM SEKTORU U BIH?

“Ovo je značajna reforma za približavanje našeg finansijskog sektora globalnim standardima i za poboljšanje pristupa kreditima još većeg broja poduzetnika, putem zadržavanja mjenice kao jasne opcije za osiguranje zajma.”

Potrebno je usvojiti izmjene i dopune:

FBiH: Zakon o mjenici FBiH (“Službene novine FBiH”, br. 32/00)
Zakon o platnim transakcijama (“Službene novine FBiH”, br. 32/00 - članak 39. Ministarstvo financija FBiH i Agencija za bankarstvo FBiH moraju revidirati svoje tumačenje ovog Zakona

Od ukidanja ZAP-a (Zavoda za platni promet) banke i mikro-kreditne organizacije koriste mjenicu kao dodatnu metodu za osiguranje plaćanja pozajmice. Međutim, postojeće tumačenje Zakona o mjenici FBiH ne dozvoljava banci isplatu mjenice sve dok se klijent koji je prvobitno izdao mjenicu ne pojavi osobno u banci kako bi potpisao nalog o plaćanju. Ovo je potpuno suprotno uobičajenoj praksi korištenja mjenica širom svijeta.

STANJE

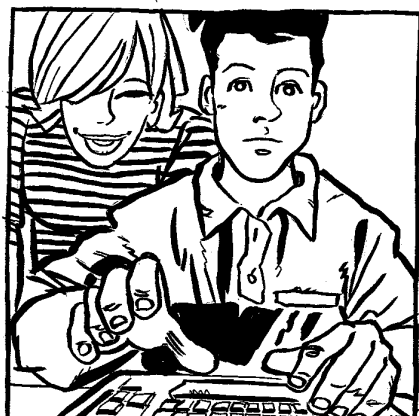
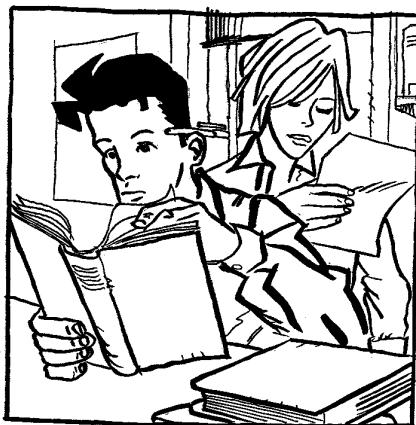
Ne samo da je ova praksa u suprotnosti sa Zakonom, nego je u suprotnosti i s praksom koja se primjenjuje diljem svijeta. Mjenica se smatra nalogom za plaćanje i instrumentom o kojemu se može pregovarati, koji bi trebao biti poštovan nakon prezentiranja uz uvjet da onaj koji ju je izdao ima dovoljno sredstava na svom bankovnom računu. Poteškoća koja biva stvorena ovakvim pogrešnim tumačenjem zakona jeste u tome da se banke i mikro-kreditne organizacije više ne mogu osloniti na mjenicu kao metodu osiguranja svojih pozajmica. Ukoliko do toga dođe, mnoga se mala ili mikro poduzeća ne bi mogla kvalificirati za dobijanje pozajmica.

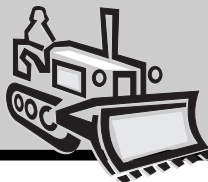
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ovo neuobičajeno tumačenje treba što prije ispraviti. Prije nego što problem postane općepisutan. Provesti uobičajenu svjetsku praksu prema kojoj se o mjenici pregovara. Ministarstvo financija i federalna Agencija za bankarstvo trebali bi revidirati svoje tumačenje Zakona koje je nepravilno i ograničavajuće.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Financije

Reforma br. 41

Pojednostavljivanje postupka sazivanja skupština banaka u FBiH

STANJE

Prema zakonu Federacije BiH, obavijest o dnevnom redu, mjestu, datumu i vremenu održavanja generalne skupštine dioničara mora biti objavljena u najmanje jednim dnevnim novinama koje izlaze u FBiH, najkasnije 30 dana prije datuma određenog za zasjedanje generalne skupštine dioničara čak i ako postoji samo jedan dioničar. Članovi upravnoga i nadzornoga odbora moraju nazočiti skupštini.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ovo predstavlja zapreku jer nije svrhovito objavljivati sazivanje generalne skupštine dioničara u dnevnom listu ukoliko npr. postoji samo jedan dioničar. Na taj način postupak biva duži i skuplji. U slučajevima kada postoje i inozemni ulagači, po pravilu, članovi upravnoga odbora borave u Bosni i Hercegovini, dok većina članova nadzornoga odbora ne borave u Bosni i Hercegovini tako da njihov dolazak na sjednicu stvara nepotrebne troškove i čini složenijom organizaciju sjednica.



Franz Friedl
CEO
HVB Bank Bosna i
Hercegovina d.d.
Sarajevo

NA KOJI NAČIN VAŽEĆI ZAKON U VEZI SA SKUPŠTINAMA NEGATIVNO DJELUJE NA BANKE?

"Banka ne može normalno funkcionirati kada je prisiljena sačekati da bi se uvjerila da će svi članovi nadzornoga odbora moći doputovati određenoga dana kako bi bila održana generalna skupština dioničara. Pored toga, ako je banka 100% u vlasništvu jednoga entiteta, apsurdno je da moramo objavljivati sastanak u novinama!"

RJEŠENJE

Izbrisati uvjet za sazivanje sjednice u roku od 30 dana unaprijed putem objavljivanja u dnevnim listovima za banke koje imaju samo jednoga dioničara. Dokinuti obavezu prema kojoj članovi upravnoga i nadzornoga odbora moraju nazočiti sjednicama generalne skupštine dioničara.

Izvršiti izmjene i dopune:

Federacija BiH: Zakon o bankama (Službene novine FBiH 39/98, 32/00, 48/01, 41/02) članak 29.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 42

Financije

Izvršenje potraživanja po bankovnim računima



AKCIJA BULDOŽER
FORMULAR ZA ISKAZIVANJE ZAPORA U POSLOVANJU

Priznata potraživanja	Vrednost	Davatelj potraživanja	Obavještenost	Ostala
☐ 1. iznos	☐ 1. iznos	☐ 1. iznos	☐ 1. iznos	☐ 1. iznos
☐ 2. iznos	☐ 2. iznos	☐ 2. iznos	☐ 2. iznos	☐ 2. iznos
☐ 3. iznos	☐ 3. iznos	☐ 3. iznos	☐ 3. iznos	☐ 3. iznos
☐ 4. iznos	☐ 4. iznos	☐ 4. iznos	☐ 4. iznos	☐ 4. iznos
☐ 5. iznos	☐ 5. iznos	☐ 5. iznos	☐ 5. iznos	☐ 5. iznos
☐ 6. iznos	☐ 6. iznos	☐ 6. iznos	☐ 6. iznos	☐ 6. iznos
☐ 7. iznos	☐ 7. iznos	☐ 7. iznos	☐ 7. iznos	☐ 7. iznos
☐ 8. iznos	☐ 8. iznos	☐ 8. iznos	☐ 8. iznos	☐ 8. iznos
☐ 9. iznos	☐ 9. iznos	☐ 9. iznos	☐ 9. iznos	☐ 9. iznos
☐ 10. iznos	☐ 10. iznos	☐ 10. iznos	☐ 10. iznos	☐ 10. iznos

Podpis: _____ Datum: _____

Podpis: _____ Datum: _____

STANJE

Mnoga su poduzeća prisiljena naplaćivati neizmirena potraživanja sudskim putem. U sudskoj odluci o izvršenju se navodi točan broj računa dužnika s kojega će banka izvršiti plaćanje na račun povjeritelja. Ako je dužnik "ispraznio" račun naznačen u sudskoj odluci, povjerenik mora utvrditi broj drugoga računa dužnika i dobiti novu sudsku odluku. To se može pretvoriti u igru "skrivača".

NA KOJI NAČIN ĆE POMOĆI OVA PROMJENA?



Ante Suton
Generalni ravnatelj
HERCEG TISAK - tiskarsko i
trgovinsko poduzeće

"Mnogi dužnici poduzećima pokušavaju izbjeći plaćanje čak i nakon donošenja sudske odluke kojom im se nalaže da izvrše plaćanje. Ako povuku sredstva na vrijeme, mogu izbjeći plaćanje i prisiliti one kojima novac duguju da vrše istraživanje nasumce kako bi utvrdili gdje se sredstva nalaze!"

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA
PROBLEM?

Nesavjesni dužnici, koji znaju za sudski postupak ili su "informirani" o njemu, ne oklijevaju isprazniti svoje račune nekoliko dana prije donošenja sudske odluke. Nepostojanje sredstava na računu dužnika produljuje ionako dug sudski postupak naplate neizmirenih potraživanja. Pored niza poteškoća, troškova i potrošenoga vremena, povjerenik se susreću i s problemom nedovoljnoga priliva gotovine kao posljedice praktičnih teškoća u naplati potraživanja.

RJEŠENJE

Potrebno je izvršiti izmjene i dopune novog (nacrt) zakona o izvršnom postupku u Federaciji i Republici Srpskoj. Očekuje se da će ovaj (nacrt) zakon(a) stupiti na snagu najvjerojatnije prije svibnja 2003. godine. Potrebna je koordinacija između Povjerenstva "Buldožer" i predlagatelja Zakona o izvršnom postupku. Na isti način treba izvršiti izmjene i dopune Zakona o izvršnom postupku Distrikta Brčko (8/00, 1/01 i 5/02).

Izvršiti izmjene i dopune:

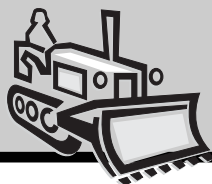
FBiH: Nacrt zakona o izvršnom postupku FBiH, članak 166., 169.

RS: Nacrt zakona o izvršnom postupku RS, članak 166., 169.

Distrikt Brčko: Zakon o izvršnom postupku (Službeni glasnik 8/00, 1/01, 5/02)

MAKSOVE AVANTURE





Financije

Olakšavanje prenosivosti kolaterala

Reforma br. 43

STANJE

Prema Zakonu o obligacijama koji se primjenjuje u Federaciji i Republici Srpskoj svaki povjeritelj, da bi prenio svoje potraživanje i sporedna prava založna na treću stranu (tj. različitu banku), dužan je dobiti pristanak vlasnika založne stvari (koji može ali ne mora biti dužnik, tj. jemac). Obaveza koju je preuzela treća strana u slučaju kada taj pristanak nije pribavljen u suštini predstavlja neosigurano potraživanje.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ova obaveza sprječava financijske institucije (međubankarske) i investitore (sekundarna tržišta) da kupe zajmove drugih financijskih institucija, čime je ograničeno kretanje i učinkovito korištenje financijskih sredstava.



Peter Nicholl
Guverner
Centralna banka Bosne i
Hercegovine

ZAŠTO JE TAKO VAŽNO DA SE IZVRŠI PRIJENOS KOLATERALA?

“Omogućavanje prijenosa kolaterala bez problema predstavlja ključ za osiguranje financijske discipline u BiH i poboljšanje pristupa poduzeća kapitalu.”

RJEŠENJE

Izvršiti izmjene i dopune Zakona o obligacijama u Federaciji BiH i Republici Srpskoj kako bi bila izbrisana obaveza pristanka za prijenos založne stvari s povjeritelja na treću stranu. Novi vlasnik duga bi tada dostavio informaciju o ovome u javni/sudski registar (ako je neophodno) i izvijestio dužnika i jemca odnosno vlasnika založne stvari. Prilikom izrade novoga zakona o obligacijama osigurati koordinaciju između Povjerenstva “Buldožer” i radne skupine zadužene za izradu zakona. S ciljem usklađivanja i pojašnjenja, potrebno je izvršiti izmjene i dopune odgovarajućih zakona o imovinsko-pravnim odnosima oba entiteta i Distrikta Brčko.

Izvršiti izmjene i dopune:

FBiH: Zakon o obligacijama (Službene novine FBiH, 2/92; 13/93) članak 437., 438. Zakoni o imovinsko-pravnim odnosima (Službene novine FBiH, 6/98) članak 71.

RS: Zakon o obligacijama (Službeni glasnik RS, 17/93, 3/96) članak 437., 438. Zakon o osnovama imovinsko-pravnih odnosa (Službeni glasnik SFRJ 6/80, 36/90) članak 66.

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 44

Financije

Skraćivanje postupka za povećanje kapitala banaka




Franz Friedl
CEO
HVB banka Bosne i
Hercegovine d.d.
Sarajevo

KAKO ĆE TO POMOĆI VAŠEM POSLOVANJU?

"Time će bankama biti omogućeno da brže povećaju kapital kako bi bilo udovoljeno inozemnim ulagačima koji ulaze na bh. tržište i donose toliko potreban kapital. Banke trebaju brzo reagirati na uvjete tržišta a izmjene i dopune ovih propisa će nam pomoći da budemo uspješniji u pružanju finansijskih usluga.

Donijeti izmjenu i dopunu:

FBIH: Uputstvo za izdavanje licenci i drugih suglasnosti Agencije za bankarstvo FBIH (Službene novine FBIH 52/02), poglavlje XIX/26.

Postupak za povećanje kapitala u bankama je iznimno dug budući je pored upisa dionica kod Povjerenstva za vrijednosne papire neophdno dobiti prethodnu suglasnost Agencije za bankarstvo FBIH, što dodatno usložnjava postupak.

STANJE

Neprikladno je da domaći ili inozemni ulagač čeka 30 dana (rok koji je na raspolaganju Agenciji za bankarstvo FBIH da odobri ili odbije zahtjev za povećanjem kapitala) što nepotrebno produljuje postupak, a ne ide u prilog inozemnome ulaganju u FBIH.

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA
PROBLEM?

Skratiti rok sa 30 na 7 dana.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE





Prijevoz

Liberaliziranje autobusnoga reda vožnje u Federaciji BiH

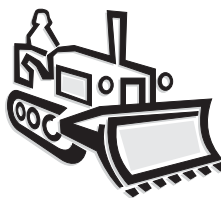
Reforma br. 45

STANJE

Trenutačno autobusne redove vožnje za vožnje koje prelaze međuentitetsku crtu razdvajanja i za međunarodne linije mora odobriti Povjerenstvo uspostavljeno sukladno nedavno donesenom zakonu o međunarodnome i međuentitetskome cestovnom prometu. Proces odobravanja se obavlja jednom godišnje.

ZASTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ovo predstavlja problem zato što autobusna poduzeća kao što je Gras iz Sarajeva moraju primjenjivati isti red vožnje tijekom čitave godine, i ne mogu ga mijenjati prema zahtjevima tržišta, promjenama u broju putnika, promjeni sezona itd. Zbog ovoga zahtjeva autobusna poduzeća rade manje uspješno nego što bi mogla. Razlog što se red vožnje odobrava samo jednom godišnje može biti u ograničenim sredstvima ovoga bh. Povjerenstva za izdavanje dozvola koje je već preplavljeno zahtjevima.



HOĆE LI LIBERALIZIRANJE AUTOBUSNIH REDOVA VOŽNJE BITI KORISNO ZA PUTNIKE?

Radna skupina
Povjerenstva "Buldožer"

"Poduzeća će biti u situaciji da sama utvrđuju svoj red vožnje prema potrebama putnika. Linije će postati ekonomičnije, i to će biti korisno za sektor autobusnog prijevoza u cjelosti."

RJEŠENJE

Trebalo bi ukinuti obavezu odobravanja reda vožnje za vožnje gradskih autobusa koji prelaze međuentitetsku crtu razdvajanja, poput onih u Sarajevu. Ukidanjem ove obaveze bila bi uklonjena nepotrebna birokracija i oslobođeni resursi Povjerenstva za važnije poslove. Autobusni rasporedi bi trebali biti riješeni operativnim procedurama koje prate potražnju na tržištu. Red vožnje mora biti dostupan javnosti, a autobusna poduzeća ga se moraju pridržavati. Ova obaveza odobravanja bi trebala ostati na snazi za međunarodne vožnje, budući je to standard u međunarodnoj praksi.

Donijeti izmjene i dopune:

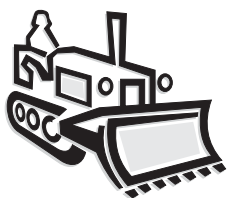
"Pravilniku o načinu i postupku usuglašavanja redova vožnje međunarodnih autobusnih linija"
(Službeni glasnik BiH, br. 9/02)

MAKSOVE AVANTURE



Reforma br. 46

Ukidanje pravila o reciprocitetu u međuentitetskome prijevozu

JE LI OVO VAŽNO ZA OBLAST PRIJEVOZA?

Radna skupina Povjerenstva "Buldožer"

"Ova oblast mora biti liberalizirana, osobito kada je riječ o međuentitetskome prijevozu. Apsurdno je za reguliranje putovanja unutar BiH, koja je jedinstvena zemlja, koristiti komplicirana međunarodna pravila."

Donijeti izmjene i dopune:

BiH: Zakon o međunarodnome i međuentitetskome cestovnom prijevozu BiH
(Službeni glasnik BiH, br. 1/02), članci 3., 5., 10. i 21.

Trenutačno je, prema Zakonu BiH o međunarodnome i međuentitetskome cestovnom prijevozu, neophodno ispoštovati načelo reciprociteta između autobusnih linija kako bi mogle pružati usluge koje su međuentitetske naravi. To znači da ako poduzeće u RS želi uspostaviti novu autobusnu liniju iz RS u FBiH, jedno poduzeće iz FBiH bi moralo uspostaviti sličnu autobusnu liniju iz FBiH u RS.

STANJE

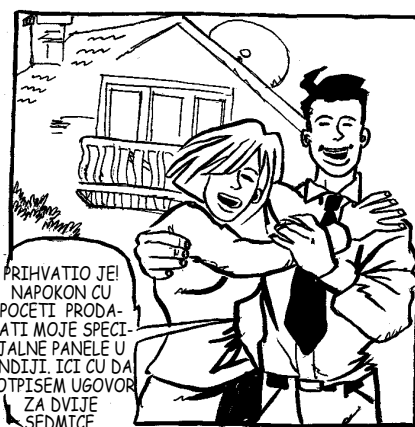
Iako je pravilnikom koji uređuje pitanja prijevoza, koji je nedavno usvojilo Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija BiH, omogućeno da jedan prijevoznik opslužuje jednu liniju gdje nema drugog operatora, pravilo o reciprocitetu je iscjepkalo tržište putničkoga prijevoza u BiH, što znači da poduzeća za prijevoz putnika u RS i FBiH dijele linije koje su rentabilne za samo jednog operatora. Podjela prihoda među operatorima znači da linije nisu profitabilne i da nema dovoljno sredstava za održavanje i obnavljanje voznoga parka. Zbog toga prosječna starost autobusa u BiH iznosi 17-20 godina.

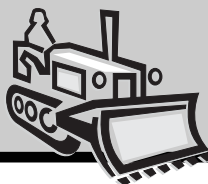
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA
PROBLEM?

Ova obaveza nameće ograničenja u slobodi kretanja unutar BiH, što je u oprečnosti s Ustavom. Treba donijeti izmjene i dopune Zakona o međunarodnome i međuentitetskome prijevozu kako bi bio ukinut obavezni reciprocitet za međuentitetske autobusne linije.

RJEŠENJE

MAKSOVE AVANTURE



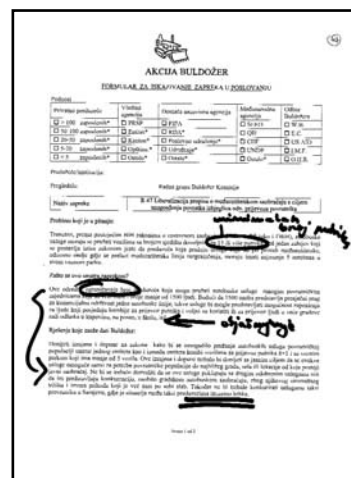


Liberalizacija propisa o međuentitetskomu prometu s ciljem unaprijedenja povratka prognanika tj. prijevoza povratnika

Reforma br. 47

STANJE

U ovom trenutku, sukladno zakonima o cestovnom prevozu BiH (i Republike Srbije i Federacije BiH), autobusne usluge mogu biti pružane samo vozilima čiji je kapacitet sjedenja za 15 i više putnika. Drugi zahtjev prema istom zakonu je da prijevoznika poduzeća koja pružaju usluge u međuentitetskom prometu moraju posjedovati najmanje 5 autobusa u svojem voznom parku.



ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ove odredbe ograničuju broj poduzeća koja mogu pružati prijevoznike usluge u mnoge povratničke zajednice čiji broj stanovnika ne prelazi brojku od 1.500 osoba. Pošto 1.500 osoba predstavlja prosječni minimum stanovnika potreban za komercijalnu održivost autobusne linije, prijevoznike usluge bi mogle osigurati neki izvor upošljavanja za osobe koje posjeduju putničke kombije, a koje su voljne iste koristiti za prijevoz osoba u veće gradove radi odlaska u kupnju, na posao, u školu itd.



NA KOJI NAČIN ĆE OVO POMOĆI REINTEGRACIJI PROGNANIKA?

“Ljudi se vraćaju svojim domovima i potreban im je pouzdan i održiv javni prijevoz kako bi imali pristup radnome mjestu i uslugama koje im možda nisu dostupne u njihovim mjestima. To će dati mogućnosti ovim zajednicama a kroz pružanje ovih usluga bit će stvorena radna mjesta za neke povratnike.”

Omer Vatrić
Direktor
SERDA

RJEŠENJE

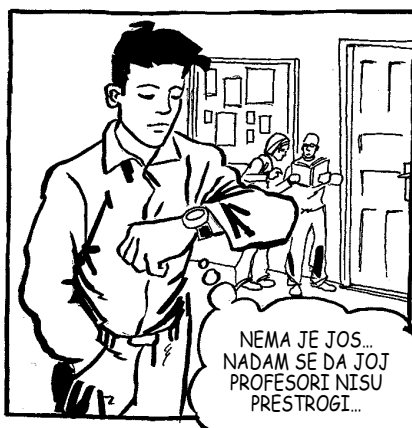
izmijeniti i dopuniti zakonske propise koji dopuštaju unutarjajzinski i medujajzinski autobusni promet kako bi povratnikima zajednicama bilo dopušteno da koriste putničke kombije s 8 + 1 sjedala, kao i osobama koje posjeduju manje od 5 vozila. Ove izmjene i dopune trebaju biti vršene kako bi bilo omogućeno povratnikima zajednicama da imaju prijevoz do najbližega grada/sela ili vezu s linijskim javnim putničkim prometom. Ne bi trebalo dopustiti da se to preklapa ili bude konkurentno postojećim autobusnim linijama, posebno ne gradskim autobusnim linijama, zbog rascjepkavanja njihovoga tržišta i već siromašne osnove za stjecanje prihoda. Također ne treba dopustiti konkurentnost uslugama gradskih taksijskih vozila.

Izmjene i dopune koje bi trebale biti usvojene:

Federacija BiH: Pravilnik Federalnoga ministarstva prometa i komunikacija (Službene novine FBiH 39/99) članak 8.

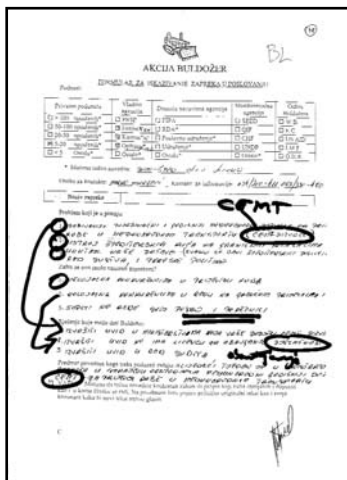
Republika Srpska: Pravilnik Ministarstva prometa i komunikacija RS (Službeni glasnik RS 23/00) članak 9.

MAKSOVE AVANTURE



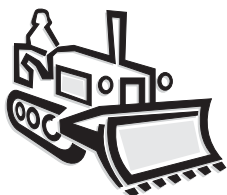
Reforma br. 48

Olakšavanje procesa dobijanja CEMT dozvola za teretna vozila



STANJE

Mnoga prijevoznika poduzeća imaju teškoća oko dobivanja međunarodnih CEMT (Konferencija europskih ministarstava za transport) dozvola za teretna vozila. Postoji nedovoljan broj ovih dozvola zbog ograničenja i standarda okoliša koje Europska unija nastoji uvesti u oblasti teretnog prometa. U ovom trenutku Ministarstvo prometa i komunikacija BiH dobija određeni broj dozvola svake godine. Ono potom dodjeljuje dozvole entitetima koji ih nadalje proslijeđuju županijama i općinama da ih podijele privatnim poduzećima.



KAKO ĆE OVA INICIJATIVA POMOĆI SEKTORU TERETNOGA PROMETA?

Marko Mihaljević
Ravnatelj
Dumi-šped d.o.o.

“Ova inicijativa poboljšat će sustav izdavanja dozvola tako da oni prijevoznici među nama koji imaju moderan i siguran vozni park i zaslužuju CEMT dozvole, mogu iste dobiti bez poteškoća i bez plaćanja premija na crnom tržištu.”

Propisi koje treba usvojiti:

Bosna i Hercegovina: Zakon o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prometu (Službeni glasnik BiH 1/02) članak 28.; usvajanje novoga Pravilnika

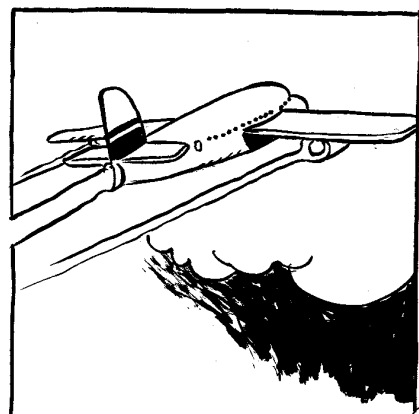
ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

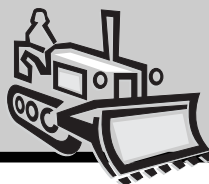
Sustav distribucije je neučinkovit. S trenutnim sustavom jedna županija može dobiti više dozvola nego što joj je potrebno dok susjedna županija neće imati dovoljno. Poduzeća u županiji s viškom kupit će dozvole i ponovno ih prodati na crnom tržištu poduzećima u drugim županijama koja ih trebaju. Pored toga, ne postoje uvjeti koje poduzeća trebaju zadovoljiti kako bi dobili dozvolu. Dozvole treba dodijeliti poduzećima koja imaju vozni park najbliži ispunjavanju standarda Europske unije. Ova pitanja su još pojačana činjenicom da se dozvole EU dodjeljuju BiH u sve manjem broju.

RJEŠENJE

Postojeća odredba državnih vlasti treba biti provedena odmah, a propisi treba biti usvojeni putem Ministarstva prometa i komunikacija BiH. Povjerenstvo za izdavanje dozvola, koje je osnovano prošle godine, treba početi raditi na pitanju izdavanja dozvola za teretna vozila bez odlaganja. To će osigurati pošteniji sustav raspodjele CEMT dozvola.

MAKSOVE AVANTURE





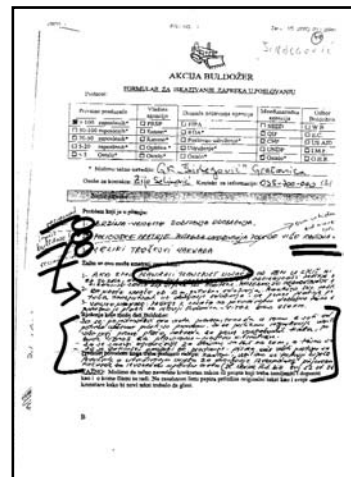
Prijevoz

Racionaliziranje propisa za izvanredni prijevoz tereta u FBiH

Reforma br. 49

STANJE

Dobijanje dozvola za prijevoz teretâ koji prelaze propisanu veličinu, za teretna vozila preko 18 metara duljine i preko 40 tona nosivosti, zahtijeva proces podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole svakoj entitetskoj direkciji za ceste. To također zahtijeva obraćanje svakoj županijskoj policiji koja je uključena u pružanje usluga pratnje i drugih odobrenja pored toga što je potrebno platiti stotine KM za pristojbe.



ZASTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ovo je problem zbog toga što poduzeća koja obavljaju poslove u oblasti građevinarstva i drugim oblastima gdje su uobičajeni izvangabaritni tereti moraju stalno prolaziti ovu, uglavnom, birokratsku proceduru, a to rezultira s mnogo kašnjenja i povećanim troškovima poslovanja. Ovisno o teretu i tijelima s kojima se radi potrebno je 10, 15 ili 20 radnih dana za dobivanje dozvole. Pored toga, poduzeća su prisiljena koordinirati logistička pitanja s policijskom pratnjom i vremenom prijevoza te plaćati odvojene pristojbe svakoj pojedinoj županiji za policijske pratnje koje se izmjenjuju na ulasku u ili izlasku iz teritorije svake županije.

RJEŠENJE

Izvangabaritni tereti su uobičajeni u svim zemljama, ali većina zemalja dopušta da pratnju obavljaju vozila poduzeća koja idu ispred i iza teretnoga vozila koje prevozi izvangabaritni teret pod uvjetom da su ta vozila opremljena na propisan način kako bi upozorila druge sudionike u prometu. Ovo bi trebalo uvesti kao minimalni prvi korak u racionaliziranju ovih procedura radije nego policijsku pratnju. Također je važno centralizirati mjesto izdavanja dozvole i svih potrebnih odobrenja koja mogu biti zahtijevana. Poduzeća moraju postupati sukladno svim propisima koji reguliraju izvangabaritni teret i mogu biti kažnjena zbog neispunjavanja obveza, ali provjere od strane policije ne bi trebale ometati njihove aktivnosti i trebaju biti ograničene na povremene nasumične provjere osim ako postoji sumnja o očitom prekršaju.



Faruk Širbegović
Vlasnik
Širbegović Holding

KAKO VAM OVI ZAKONSKI PROPIŠI MOGU POMOĆI?

"Mi smo poduzeće koje posluje odgovorno i želimo postupati sukladno svim zakonima i sigurnosnim propisima. Ali zakoni su nepotrebno komplicirani i stvaraju nam dugu, skupu, birokratsku noćnu moru kadgod imamo prijevoz tereta koji prelazi propisanu veličinu, što je kod nas slučaj skoro svaki dan! Potreban je ekonomičan sustav koji će pružiti sigurnost na putu i prihode vlastima za održavanje puteva, ali postojeći propisi su apsurdni."

Izmjene i dopune koje je potrebno usvojiti

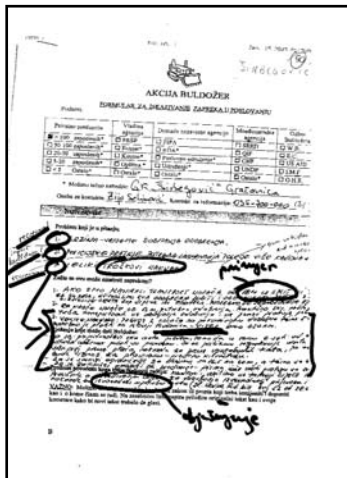
Federacija BiH: Pravilnik o utvrđivanju uvjeta za obavljanje izvanrednoga prijevoza i visinu naknade za izvanrednu uporabu cesta (Službeni glasnik FBiH 52/02) članak: 4., 11., 12., 35., 45.

MAKSOVE AVANTURE



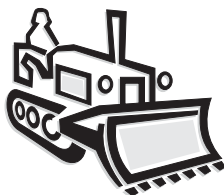
Reforma br. 50

Nelojalna konkurencija zbog transportnih pristojbi za izvangabaritni prijevoz u RS prema poduzećima iz Federacije BiH



STANJE

Važeći Zakon Republike Srpske u svezi s izvanrednim prijevozom na cestama stvara nelojalnu konkurenciju prema poduzećima iz Federacije BiH time što poduzeća iz Republike Srpske ili čak ona iz Srbije ili Crne Gore stavlja u povoljniji položaj. Prijevoz izvangabaritnoga tereta u BiH zahtijeva dobijanje dozvola od vlasti, koje su obično važeće samo za određeni konvoj. Dozvola se dobija nakon plaćanja pristojbe, između ostalih administrativnih i logističkih zahtjeva. Zakon Republike Srpske predviđa da će pristojba za prijevoz izvangabaritnih tereta na teritoriju Republike Srpske biti 80% umanjena ako je vozilo registrirano u Republici Srpskoj ili u Srbiji i Crnoj Gori.



JE LI FER KONKURENCIJA VAŽNA ZA TRŽIŠTE PRIJEVOZA ROBA?

Radna skupina povjerenstva Buldožer

"Fer konkurencija je od ključnoga značaja. Shvaćamo da Republika Srpska ima posebne veze sa Srbijom i Crnom Gorom, ali nije pravedno ne davati barem jednak tretman i vozilima iz cijele Bosne i Hercegovine."

ZAŠTO OVO PREDSTAVLJA PROBLEM?

Ovo jasno znači da poduzeća čiji se vozni park sastoji od vozila registriranih u Federaciji BiH plaćaju 80% više pristojbi nego ona koja su registrirana u Republici Srpskoj ili Srbiji i Crnoj Gori prilikom prolaska teritorijem Republike Srpske. Ovo stvara nelojalnu konkurenciju i, ustvari, daje prednost vozilima registriranim u Srbiji i Crnoj Gori u odnosu na domaća vozila (FBiH).

RJEŠENJE

Usvojiti izmjene i dopune:

Republika Srpska: Uredba o reguliranju visine pristojbe za izvanredni prijevoz roba na cestama Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske 19/99) članak: 2., 3., 17., 20.

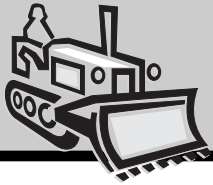
Izmijeniti i dopuniti tekst Uredbe o reguliranju visine pristojbe za izvanredni prijevoz roba na cestama Republike Srpske kako bi bilo osigurano da bilo koji popust koji Republika Srpska ponudi inozemnim poduzećima neće stvoriti nelojalnu prednost u odnosu na poduzeća iz Federacije BiH.

MAKSOVE AVANTURE



KRAJ

50



Nastavite sa lobiranjem:

Uspostavite učinkovit odnos s vašim izabranim zastupnikom.

Lobiranje nije apstraktan pojam. Na ovim stranicama ste vidjeli 50 konkretnih primjera koji to ilustriraju. Ali lobiranje je tek početak. I vi biste mogli postati aktivni partner u pripremi narednog vala reformi u okviru projekta "Buldožer".

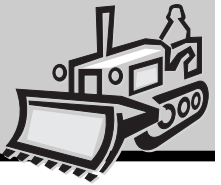
Zašto ja?

Odgovor je jednostavan: vlastiti interes.

Koliko ste puta bili u situaciji kazati da neki zakon nema smisla? Koliko ste se puta počeli po glavi misleći: "Zašto ovo ne funkcionira na ovaj način umjesto na onaj"? Tada ste sigurno bili svjesni da su pojedini zakoni (način na koji su napravljeni ili način na koji se primjenjuju) ili pojedine političke odluke mogle imati negativne posljedice na vaš posao ili su bile štetne za vašu tvrtku.

Želite zaštititi vlastiti interes i dati doprinos u nalaženju najboljih mogućih rješenja za probleme, ali što učiniti? Što možete učiniti? I ako ne vi, onda tko?

Prva stvar je politički se aktivirati. To znači bolje se informirati o pitanjima i prenijeti vaše stavove ljudima koji imaju iste probleme kao i vi (npr. u okviru regionalnih ureda povjerenstva Buldožer ili lokalnih poslovnih udruga). Time će vam biti pružena mogućnost da uspostavite odnos s vašim izabranim zastupnikom.



Što činiti dalje?

Bitni dio svakoga pokreta za provođenje gospodarstvenih reformi jeste ulaganje napora na donošenju novih zakona. Kako bi do toga došlo, morate znati kako prenijeti vaše mišljenje. U tome će vam pomoći obrazac za iskazivanje zapreka u poslovanju koji je načinilo povjerenstvo "Buldožer".

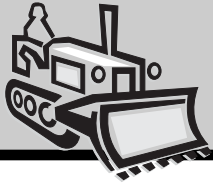
Pomažite vašem zastupniku u procesu donošenja odluka.

Vi ste vrlo važan čimbenik u procesu odlučivanja vaših zastupnika. Njima je nemoguće imati uvid u sve informacije koje su relevantne za ono što se događa u području gospodarstva ili razumjeti u potpunosti posljedice zakona na svakodnevni život građana u BiH. Vi možete osigurati važne informacije vašim izabranim zastupnicima tako da njihove rasprave i odluke budu rezultatom potpunog poznavanja relevantnih pitanja. Vi pružate kritičku perspektivu jer ste vi najbliži tržišnoj i gospodarstvenoj realnosti.

Vi također imate pravo izraziti potporu ili se usprotiviti donošenju nekoga zakona. Prenosjenje vaših ideja kroz povjerenstvo "Buldožer" u vašoj regiji može imati ogroman utjecaj.



Foto: Muhidin Zivojević



Kamo uputiti obrazac?

Sabirne točke za prijedloge povjerenstvu “Buldožer”:

SARAJEVO

FIPA (Foreign Investment Promotion Agency)
Branilaca Sarajeva 21/III, 71000 Sarajevo
Fax: (+387 33) 278 081
E-mail: fipa@fipa.gov.ba

PRSP (Poverty Reduction Strategy Program)
Musala 9/II, 71000 Sarajevo
Fax: (+387 33) 714 011, 714 012
E-mail: info@prsp.info

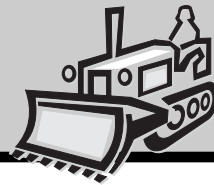
SERDA Sarajevo Economic Region Development Agency
Branilaca Sarajeva 21, 71000 Sarajevo
Fax: (+387 33 663 923, 214 025)
E-mail: office@ured-serda.org

BANJA LUKA

FIPA (Foreign Investment Promotion Agency)
Srpska 2, 78000 Banja Luka
Fax: (+387 51 212 611)
E-mail: fipa@fipa.gov.ba

Women's Economic Network BiH (Zenska Ekonomska Mreza BiH)
Jovana Ducica 74
78000 Banja Luka

Fax: (+387 51) 316 542
E-mail: STAR@worldlearning.ba



MOSTAR

PROHUM Association
Dr. Ante Starcevic 38
88000 Mostar
Fax: (+387 36) 325 078
E-mail: prohum@prohum.ba

TUZLA

TALDi
Obala Zmaja od Bosne 10
75000 Tuzla
Fax: (+387 35) 250-045, 239-147
E-mail: taldi@max.ba

ZENICA

REZ (Razvojna Ekonomska Zajednica) Regional Association
Strosmajerova 11, 72000 Zenica
fax: (+387 32) 44 12 30
amelam@chfbh.org

BRČKO

BDDA (Brčko District Development Agency)
Bulevar mira 4, Brčko 76100
Fax: +387 49 21 78 01, 21 78 57
E-mail: nukovic@rabd.org



Korištenje obrasca za iskazivanje zapreka

Evo nekoliko savjeta koje treba imati na umu prilikom ostvarenja kontakta, bilo s regionalnim uredom povjerenstva Buldožer putem njegovoga obrasca, bilo izravno s vašim izabranim zastupnikom.

Budite kratki. Sadržaj se treba obično odnositi na jedno pitanje. U naslovu navedite temu tako da čitatelj odmah bude upoznat na što se sadržaj odnosi.

Budite konkretni. Nije dovoljno samo reći da nešto škodi ili bi moglo nanijeti štetu vašem poslovanju. Objasnite posljedice jednostavnim riječima. Objasnite kakve posljedice ima ne samo za vas nego i za druge.

Budite ljubezni. Izbjegavajte prezentiranje argumenata agresivnim rječnikom. Neljubazna komunikacija može donijeti oprečan rezultat od onoga što ste tražili. Probajte razumjeti i zakonodavca ili vladinog dužnosnika. Tako ćete lakše uvjeriti čitatelja u snažnu utemeljenost vašega prijedloga.

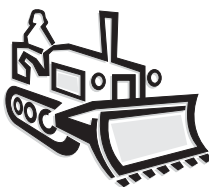
Budite iskreni. Koristite činjenice i egzaktne podatke kako biste potkrijepili vašu poziciju i postarajte se da budu točni.

Pružite informacije o sebi. Objasnite tko ste i dajte kratak opis djelatnosti tvrtke.

Tražite djelovanje. Nemojte se oslanjati na riječi kao što su “Nadam se da možemo računati na vas da ćete učiniti što treba”, ili “Nezadovoljan sam situacijom”. Predložite konkretne pravne izmjene za koje želite da budu provedene. Ovo je naročito važno jer regionalni uredi povjerenstva “Buldožer” i većina političara - nemaju dovoljno osoblja koje bi se bavilo istraživanjem. Što su zakonski amandmani precizniji to su veći izgledi da oni budu doneseni. Navedite konkretne zakonske spise koji vam predstavljaju problem. Dajte broj službenih novina u kojima su objavljeni ako su vam dostupne.

Hvala

O budućnosti našega gospodarstva i ulozi poduzetnika u toj budućnosti trenutno se raspravlja i odlučuje u našim vladama i parlamentima. Komuniciranje naših stavova o ovim pitanjima na razini Distrikta, Entiteta ili Države nikada nije bilo lakše niti važnije. Hvala što sudjelujete u ovim naporima. To će donijeti ogromnu korist za ovu zemlju.



AKCIJA BULDOŽER

FORMULAR ZA ISKAZIVANJE ZAPREKA U POSLOVANJU

Podnosi:

Privatno poduzeće	Vladina agencija	Domaća nezavisna agencija	Međunarodna agencija
☐ > 100 uposlenih*	☐ PRSP	☐ FIPA	☐ SEED
☐ 50 - 100 uposlenih*	☐ entitet*	☐ RDA*	☐ QIF
☐ 20 - 50 uposlenih*	☐ Kanton*	☐ Poslovno udruženje*	☐ CHF
☐ 5 - 20 uposlenih*	☐ Opština*	☐ Udruženje*	☐ UNDP
☐ < 5 uposlenih*	☐ Ostalo*	☐ Ostalo*	☐ Ostalo*

* Molimo točno navedite: _____

Osoba za kontakte: _____ Kontakt za informacije: _____

Problem koji je u pitanju:

1-

2-

3-

Zašto se ovo smatra zaprekom?

1-

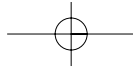
2-

3-

Rješenje koje može dati "Buldožer":

Predmet povodom kojeg treba poduzeti radnju:

VAŽNO: Molimo da točno navedete konkretan zakon ili propis koji treba izmijeniti ili dopuniti kao i o kome članku se radi. Na posebnom listu papira priložite originalni tekst kao i svoje komentare kako bi novi tekst trebao glasiti.



Bilješke

Nakladnik: povjerenstvo “Buldožer”
Ožujka, 2003. godine

